Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Kartoffeltyskerne dokumenteret.

1-19d Forskellige dokumenter 1757-1773

Denne e-bog er en del af en større samling, der alle indeholder skannede dokumenter vedrørende kartoffeltyskerne. Det er både officielle dokumenter, fæstebreve, skifteprotokoller, vurderinger af de enkelte kolonister og diverse større eller mindre notater.

Hele materialet stammer fra en indskanning af 17 bøger som befinder sig på Karup lokalhistoriske arkiv. Jeg har foretaget skanningen i 2019 med stor velvillighed fra arkivet.

Det er uvist hvornår bøgerne er tryk, da de ikke indeholder nogen oplysninger overhovedet, Men de stammer tilsyneladende fra et projekt hvor medarbejdere på landsarkivet i Viborg har fundet originaldokumenterne frem, kopieret dem i en kopimaskine og ladet dem indbinde.

Kvaliteten af det skannede materiale er meget varierende da originalerne i nogle tilfælde har lidt skade og da landsarkivets kopiering af originalerne i flere tilfælde har været meget dårlig.

Materialet kan dog være værdifuldt til at give et indblik i hvad der findes og i mange tilfælde kan materialet fint bruges i stedet for originalerne på landsarkivet.

Hvis nogen vælger at transskribere noget af materialet hører jeg gerne om det. Hvis nogen kender til andre indskanninger af det samme materiale vil jeg ligeledes gerne oplyses om det for at afgøre om disse er af bedre kvalitet end dette materiale.

Fra Rigsarkivet har man oplyst at de ikke gør krav på nogen former for copyright, så materialet kan frit kopieres.

Under alle omstændigheder vil de originale bøger med kopierne kunne ses på Lokalhistorisk arkiv Karup.

God fornøjelse Erik Dam Rosenlundsvej 8, 3650 Ølstykke

Frederich den Femte, af Guds Naade, Konge til Danmark og

Norge, de Venders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsteen, Stormarn og Ditmersken Greve udi Oldenborg og Delmenhorst

Vor Gunst tilforn. Som det med Heedernes bebyggelse udi Jylland hidtil ikke haver hafft den Fremgang, som havde Vær at ruske, og hvortil de derom udgangne Forordninger af 26 Mai 1723 og 30 Nov: 1751 hensigte: og Vi, for at see dette Vers saavidt muligt er befordret, samt til alle hinder derimod at forebyge, Allernaadigst have for Got befundet, for det første Angaaende Ahlheeden, tilligemed den Heede, Være sig hvad Navn den Givet er, eller hvorledes den nævnes kunde, som med bemeldte Ahlheede /: uanseet et eller Andet indbygt Stæd :/ maatte have Sammenhæng, saavit samme Strækker sig udi Halds, samt Dronningborg, Silkeborg og Mariagers saavelsom Lundenes og Bouflinge Amter, at skal fastsættes, hvorvit de der paa grændsende Jordegods Eieres brug strækker sig til og udi samme Heede; Saa er hermed Vores Allernaadigste Villie og befaling, hvad Lundenes og Bouflinge Amt betrefter, At udi Eders, som dertil Allernaadigst hermed befalede Commissariers, Overværelse, skal, efter foregaaende Lovlig Varsel til alle Vedkommende, af Os Elskelig Christian von Holten, Vores Second Lieutenant af Infanteriet, som dertil beordret Conducteur, Opmaales: 1, Alle paa Heeden grændsende byers og Gaarders Matriculerede Jorder efter Landmaalings Forretningen; 2, Heeden i sig selv, saaledes som den udi sin heele Strækning der i Amtet befindes; 3, hvad Lods Eierne til de byer og

Gaarden, som nysnævnte Landmaaling paa-
dømte Taxeret
og anden Bygning i Byrum, tilhørende afdøde Byrum Gaard, nysnævnte
Thiønnum, tilkommen, og paa Skifte Vod samme Ting nu afholdt
saa at dette Bygning Skiønnes Adskillelse fra det øvrige af Byrum, og
Byrums Ind af Gaarden Øster-Skiønnum, til Skifte Ind og Paagyldende
ingen Rettig Ind Gaarden, Dato, nysnævnte Commissionens Skiønnemænd, end-
videre til sin Bestemmelse Gaardens Jordvurdering, og for Skade Gaardkom
Skifte Taxeret Capital og Ny sidst Skyr Ørsbrønna Bondskyld i
Gaarden nu at ansætte, i Henseende til Gaardens og Jordens Beskaf-
fenhed, saavel som Nordre Bygt udj Byrum Skaar, og nysnævnte Ting
Ny Landmaaling Bygten Maade, til Skifte Ind Gaarden Jordens
Art og Bygning og Gaardens Matriculerede Jordes, som Gaarden
til Byrum, saavidt som dette Ved Landmaalingen Bygt udj samme Byrum,
Registrerer Extract af Landmaalings Forretningen Hos Skyrre
Rette Vedkommende, som Ting samme Overnævnte Skifte. Og naar
da Landmaalingen paa Anførte Maade nu Bygt til Ende, Gaarden
Tilhørende udi Byrum Jordebog, nysnævnte Forngaarden Skifte
til Alle Vedkommende, i saa Fald de, alene nogen af dem, finder for
nødigt dertved at Have Tilstede, at Lade sætte Skiel og Mærke:
a, imellem Byrum og de Paagyldende Gaarde Matriculerede Jordes;
b, for Gaards Grunden Lodseiren, som Gaarden Taxeret Grødning og
anden Bygning i Byrum nysnævnte Landmaaling, Grunden nu Skyrre til
Dannelse; c, udj Ind af Byrum, til Bebyggelsen, Øster-Skiønnum, som
Gaarden Skade, som den til Gaardes Jordvurdering Skiønnes dannede og
Regnskab. Hvorefter Conducteuren Grunden forfatter et accurat
Geometrisk Cart, indeholdende saaledes: At Byrums Grunde Byg-
ning tilligemed de Deraa Afgaaede Matriculerede Skyld, som
Skade Lodseiren af Byrum nu Skyldes tildeels, og Skyldsens Ind
Tilvigen, til Gaardes Jordebog, nu Regnskab, med alle Grunden
sætte Skiel og Mærker, saavidt som de Vand stedes, Gaarden Grun
videre maatte Erfindes, alene nysnævnte Situationens Beskaffenhed

Bar at indrette, deraf kand erfares. Hvilket Chart tillige-
med Eders herover forfattende Forretning I til Vores Rente Kam-
mer haver at indsende, hvorfra samme Os Allerunderdanigst referere.
Og som Vi Allernaadigst, under denne Dags dato, ligeledes have
befalet, saasom: Kiøbt Amtmand Steinen tilligemed Raadmand og Herred-
foged Christian Lauritzen, for Halds Amt, samt Conferentz Raad og
Amtmand Trappaud tilligemed Cancellie Raad Hans Eilertsen Steen-
feldt, for Dronningborg, Silkeborg og Mariagers Amt, som Commissarie
saadan Forretning at foretage; Vilen dog Allernaadigst Ville, At
Commissarierne udj disse 3de Comissioner skal forud paa et dertil
beleiligt Stæd sammentræde og vervein, hvorledes Forretningen
best kand foretages og tilendebringes, paa det de derudi i alle
Maader med hinanden kunde overeensstemme: ligesom de og under
Forretningen, udj forekommende Tilfælde, med hinanden til den
Ende have at correspondere; Saa haver I samme Vores
allernaadigste Villie Eder ilige Maade Allerunderdanigst at efter-
retlig holde. Dermed skeer Vor Villie befalendes Eder Gud.
Skrevet paa Vort Slot Fredensborg den 8de Augustij 1751.
Under Vores Kongel: Haand og Seigl.

Frederick R.

Befaling til Raad og Amtmand Von Albertin, samt Hvas til Kloster

O: Flott, F.W. Br Wedel, Mr Basballe

Berner

Copiens Mistighed verifie:

Albertin

Hvas

Copie. Extract

V

Vor synderlig Bevaagenhed tilforn. Som det med Jordernes
Udskiftning udi Jylland hidtil ikke haver haft den Fremgang, som
haabes havde at været, og hvortil de der om udgangne Forordninger
af 26de May 1773 og 30 Nov. 1781 hensigte. og Vi, for at for dette
Verk saa vidt mueligste befordret, samt til alle Hindre der imod at
forrebygge allernaadigst haver for godt befundet, hvor det første angaa-
ende Udgivterne, tilligemed den Gavn, som sig hvad nærmere bedgi-
ender, eller hvorledes den nevnte Skade, som med bemeldte Udskift-
ning paaførselen eller anden eindrøyt Mod-smaall haver samme frembrag,
saa vidt samme strækker sig udi Aalborg, samt Dronningborg, Silkeborg
og Mariagers saa velsom Lunderup og Bøvling Amter, og skal først
Jordier, hvor vidt der paa grundsatt Forordninger Eierne brug
strækker sig til udi samme Herreder; saa er det med Vores allernaadigst
Villie og Befaling, hvad Aalborg Amt betreffer: at udi ethvert som der
til allernaadigst haver med befalede Commissariers efter Norsk
skal efter forregaaende Lovlig Varsel til alle vedkommende,
desfølgelig Ludvig von Kahlen Vores Capitain af Infanteriet,
som der til beordret Conducteur og Maaler T. Aler paa for-
den Grundsatte Byers og Gaardenes Matriculerede Jorder
efter Land-Maalingens forrettningen. 1. Herredet i sig selv, saa-
ledes som den med sig sin heele Strekning der i Amtet befindes
2. hvad Lodseyerne til de Byer og Gaarde, som efter Landmaa-
lingen haver taxeret Græsning og andet brug i Herredet, der
for af denne Herreds, efter Eders Skiønnende, til kommer og paa
hvad Sted samme dem er at anvise. saa at dette brug bliver
adskilt fra det øvrige af Herredet og 4. hvorledes det af
Herredet overblivende, til hvilket de paa grundsatt ingen
Rettighed haver kand efter Commissionens Skiønnende, ind-
deeles til Nye Bønder-gaarders indrettelse, og for hvad

Hartkorn hvert saadant opmaalt og ved sit N:or beskrevne Bonde Sted i tiiden er at ansætte, ihenseende til grundens og Jordens beskaffenhed, naar, samme vorder bragt udj behörig Stand, og efter denne ved Land-Maalingen brugte Maade. Til hvilken ende I over alle de Byers og Gaarders Matriculerede Jorder, som Grædse til Heeden, saa velsom over lads Eiernes brug udj samme Heede requirerer Extract af Landmaalingens forrætninger hos Vores Rente Cammer, som eder samme der efter til stillis. Og Naar da opmaalingen paa anförte maade er bragt til ende, have I, Liige leedis udj Eders overværelse, efter forre gaaende varsel til alle vedkommende i saa fald de, eller nogen af dem, finde fornöden, der ved at være tilstede at lade sætte Skiel og Mærker.

A: Imellem Heeden og de paa grændsende Matriculerede Jorder

B: for hvis bemte lads Eier, som have Taxeret græsning og andet brug i Heeden efter Landmaalingen der forer bleven til deelt —

C: udj det af Heeden til bebygelse over bliverende, for hver Plads, som der til gaards indrættelse, bliver inddeelt og opmaalt

Hvor efter Conducteuren her over forfatter et accurat Geometrisk Cart indrætted saa leedis: At Heedens Heele Strekning tillige med de der paa grændsende Matriculerede Stæder, samt hvad lads Eierne af Heeden er vorden til deelt, og hvor leedis det öfrige til gaarders indrættelse er opmaalt med alle der for satte Skiel og

Mercke saa vel som de vand-steder, hvilke der udj Maadte befindis, eller efter Situationens beskaffenhed var at indrette, der af kand erfaris hvilket Eart, tillige med Eders her over forfattende forretning I til vores Rente Cammer haver at indsende, hvor fra samme os allerunderdanigst refereres. Og som vi aller naadigst under denne dags Dato Eigen leedis have befaled saa som Conferentz Raad og Amtmand Trappaud tillige med Cancellie Raad Hans Eilersen Steenfeldt for Dronningborg Silkeborg og Marcagers Amter, Samt Etatz Raad og Amtmand v: Albertin tillige med Jens Hvas til Tris-Closter, for Lundenis og Bouflinge Amter som Commissarier, saa dan forretning at forre tage, men dog allernaadigst ville at Commissarierne udj disse 3de Commissioner skal forud paa et der til belegist Sted sammen trede og over veje, hvorleedis forretningen best kand forre tages og til ende bringes paa det de der udj i alle maader med hin anden kunde over Eens stemme Eigen som de og under forretningen udj forre kommende tilfælde med hinanden til dend ende have at Correspondere; Saa have I samme vores allernaadigste Villie Eder i Eigen Maade allerunderd: at efterrettelig holde. der med skeer vor Villie, befalendis Eder Gud. Skrevet paa vort Slott Fredensborg d 8 Aug: 1757 —

under vor Kongl: Haand og Seigl

O Rot: Vedel: Friderich R: (L.S.)

Basballe

Berner

Anno 1768 den 4te Maij [illegible] mig underskrevne
Hans Kaasgaard fra Nørlund, Forvalter ved Colonierne
paa Ahlheden med i Colonien Gl: Friderichsmoese, der at
holde et lovlig Forhør over Een i Gaar her i Colonien ved
Ekstens tiid forefalende Casatie, at, nemlig: Sr. Poul
Østergaard paa Hammergaard kal Voldeligen have bort:
kørt Colonisten Søren Willadsen hands Fader Willads Ander:
sen, og Lacht Gaarden med Beskyttning ind og udbøen Blive
Tagende for Vild og Vare Paa een tiid, da bemte Colonist
Søren Willadsen, item alle de andre Byens Mænd, alle vare
kraverende og borte fra Byen udi lovlig Erinde, ved hvilken
Forhørs Forrettning var tilstæde og tilkaldet Sr. Lukas Klocz
fra Gl: Friderichsdahl og Sr. Balthar Woetmann fra Øver Friderichs
moese, som vidner og Vitteligheds Mænd over hvis under det
Forhør, at de ved Casagen tilstædeværende fole i Byen under
Examen vorder udsagt og forklaret, hvor da er forrettet og Exa-
mineret som følger.

1. Blev indkaldet under Forhør Jens Jespersens Kones Moeder Anne
Christina Christensdatter her at Colonien tilligemed Jens
Jespersens Hustrue Ide Sophia Hansdaater, som begge forkla-
rede, at gaar dags eftermiddag Kloen ungefær 4te kom
nevnte Sr. Østergaard fra Hammergaard med sin Karl
indkiørende udi Colonisten Søren Willadsens Gaard og Gik
deg ind, Strax derpaa kom Søren Willadsens tienende Dreng
Jens Jensen løbendes og beklagede sig med disse ord, nu
kom Poul Kasstoft fra Hammergaard og vil tage Willads
Kollund bort med ett, derpaa begge ei Kones bad Dreng
løbe til Gl: Friderichsdahl at hændte Mænd derpaa for at
hindre den bekrygende overlast, da Drengen og Strax for-
tøiede sig dithen, men forinden nogen kunde komme
var Poul Kasstoft alt borte med Willads Kollund, med-
lertiid Gik deg Anne Christina Christensdatter over til Willads
Kollund, tagende mig til Erinde at spørge om et Skiin som
var borte, og tillige fornemme hvad der var paa Ferde,
og da deg havde Gl: Willads Kollund om mit erinde Gik
hand ud af Stuen med mig, hvor paa Poul Østergd:
og Karl kom begge ester og sagde Willads Willads hvor vil
du hen, de til Willads svarede deg løber ikke fra dig,
der paa Poul Østergaard tog Willads ved den Anstoer
Arm saa hart handlunde og Snovede ham om tæt ved

Peder Poulsen, Johan Laursen, Jens Jespersen og [illegible]
[illegible] under Forhøret [illegible] att Willads Bolund [illegible]
[illegible] Borgele [illegible] hand [illegible] Colonien
[illegible] og [illegible] i [illegible] Søren
Willadsen med hands [illegible] Gods [illegible] Colonien, og
[illegible] Gang [illegible] Mandag [illegible] Tiirsdag Morgen [illegible]
kom med noget Sæd-korn og [illegible] til [illegible], og har
[illegible] af [illegible] [illegible] blevet
nogle [illegible] for ved Colonie Gaarden og [illegible] med [illegible]
[illegible] hands [illegible] Colonisten Søren Willadsen [illegible]
[illegible] Søndag [illegible] med Hustrue til [illegible]
udi [illegible] Forundring [illegible] [illegible] Vittere

3: Die Punkt [illegible] hvor [illegible] Gaar
og i [illegible] forrettning, siden [illegible]
[illegible] af Hr. Major
Friedenreich paa Closterlund att Georg Wilhelm ved
[illegible] for [illegible] paa Bollundlew og tillige til
[illegible] nogle [illegible] til Chris [illegible]
[illegible] [illegible]
Paa [illegible], da [illegible] af [illegible]
att Willads Bollund af [illegible] Poul Østergaard var [illegible]

[illegible] forklaret Examineret og Passeret
[illegible] med [illegible] Datum 95: Fride-
richs[illegible] ut supra

Paa Embeds Vegne
Hans Nörgaard

Som Willighedsmænd ved dette Forhør
[illegible] Kloch. J.H. Voetmann

Paa Egen og min Hustrues Vegne udi hendes overværelse
Peder Poulsen

Tegn saa paa Egen og vore Hustruers Vegne udi deres overværelse
Johan I:L:S: Laursen Jens I:I:S: Jespersen

Paa Egen Vegne
Søren S:W:S: Willadsen

No. 15 Stas Dom Stilling

1759

Jeg Hans Kruse til Hvolgaard og Hammergaard Adm.
Kongelig Majestets Factor ved Kbhvns Comercie-Kald
Collegio og vitterligt gjør, at ihvorvel Jeg som Eier
ing og Fuldmegtig Forvalter til vedkommende Bønder Willads
Andersen af Store Rolund 3de Fgr: Jordlod af Ukl.
Vtad, som laa til Datum fres Vidisse Gaard, og nu ved
skiftig til Søn Jens Willadsen af Landet, Brug
3de Fgr: Jordlod nu paa Willads Andersen sin Livs
tid Brug og Nydelse, med de i gaarden forefundne
Bygninger Jeg til Skatten taxeret, paa Condition,
at Jord skrap betalen af Kongl: Majestets Contribution
som nu vorder eller fornhvervis paabudne vorder, saa vel
som Jeg selv skal være Kongl: Majestets Cons og
Forordninger undergivne, ærlig og redelig Hvad
forbundet er.

Datum Hvolgaard den 26 Martii 1759

Hans Kruse

annotationer:

1. Mr. Jens Jørgensen Villads Tolland, Jr. Gaard afstaaet Gaarden for sin Søn, Kirkeskriver
Hr. Niels Thygesen Hartkorn som afbrugt, dito Dato anvinder Jens Jørgensen og hustru
afstaaet Dr. Hartkorns Engelsholt til Comark sin Søn, alle under Hammergaards
Gods Anneciæ — Men da forglemt at faae sin Kgl. Revers tilbage
2. Anmeldt Jens Jørgensen: Villads Tollands Kirke og Præstetue ved Gaard i
Thyrsø og paa Bygning Vr paa, af hvilken Gaard Enkerne nyder de sine opholds
og aldrig i 20 Aar faar Gaard nyde Vrlops Aar, men formedt Jens Jørgensen,
Jens Søn Anders Villadsen faar Skjød og Brev og Gaard efter Contributionen
af — og Anno 69 Maii 11: Vedkommende —
3. Villads Tollands Gaard vre andre Søn navnlig Jørn, hvem Gaard skiødet
Peder Jørgensen af Søvel Vestergaard, og hvem vi her Jr. Jørgen Antagen Colonie
Gaard i Frederiksmose — Da hy aldrig har antaget Odelen Jørgen
Gaard eller Landvindinger — Allerede Gaard Jørgen Fuldmegtig
Søn Jørgen af Kjøbenhavn ved i Colonien, Fuldmegtig Gaard var Lovet
Vederlag — Alle vedkommende Eier Anno 69 Gaarden af
Vestergaard med Vold og Magt Skjød ud af Colonien
Jens Kommunes Mand eller Medgiftsmands Mand

Esthuus ou Colonitterne og afGaden til Gaarden
Gaasgaden ogsaa Gaasgaden ere skrevne V. W. 3/4 Miil Lang
og 1/4 Miil Bred w. her skrives Byen ikke videre som i Byskabet
v. Friderichsleide tilsom 11 Kaldtes stedet Hauendahlen beplan
vr lagt i den Vest Plads af Byen saa at den paar fire Gaar
Gaarder ovenfor vr Anlæg i Gaden som ogsaa
gaar flere Huser dog ikke videre til Forandring; Paa
den Side imod Kanten w. Gaden skal og vr anlagt 11 Gaarde
foruden af 400 Gaar paa den Vestre Maade; Dimer Byens
Grundlag w. 1/4 Miil Lang og Bred. Byen w. indrettet
til 60 Gaarde a 2 1/2 Td. H.

Der w. 53 Familier af 190 Pund vr 1/2 Lutheske og 1/2
reformede, af disse kom 30 Familier først for end til
Friderichia og Viborg, fulde i Oct. Maaned i forrige Aar
foruden nogle vr ungest maadelige, og kom i synderlighed
Pund carsens; de vr vinter allerede Skalte er.

Paa alt 30 Familier, som vr til 30 Familier, saa at vi have
paa vr Reise vr paa 3 Fag. vr. Børn dømme vr Dyrken
vr Dreiskaner og nu Berlinske, Pinneser vr Fyrer i Skanden
og Loebyegaard, Franske Bønder w. fra Fyrstedømmet Hessen
Skanden fra Aadrum og Horsens, og Fyrstedømmet
af Pinneser w. af Romerske Stats kor ind nye Lander; Skad
Paa Pinneser bliver byet nu Land og skal til Paa Familier
Byen ind legge vi Paa til Paa Familier, som alt vr i Skand
og Paa gjorde Børnene, Ester, Kakeler og Sorbiske Børne,

Pund Brudning byen Paa Paa Familier ind 26 Skove
og 26 Pund, Dette Brudder ind Fag Fordeelt som i Byskabet
og vidt Jorden, Paa Paa Paa bestemt til Skaffer;

Paa Familier Paa forinden for Pund at glemme
Land Kår, og 10 Paa, inden disse 10 Paa vr aller i vr
Fjord, Paa vr vr Oberster, disse 400 Paa ligge i vr
Skabte Pold Paa vr Nat og Paadrets efter Paaenden Jorden
Jorden vr al.

Og byen w. for Paa begynde paa 19 den
anden vi alle Paa Paa Maaned; Jorden w. Paa vr vinden
magelig, og ind Pund Skafferne, arbeide Pund Kaldes
ikke paa, at den Kaald Skabes i Skien Maad. De Provisorer
Paa Sondag paa Byens Katerske af vr Studenter, og Ministeriale
Paa Skabes, af Skabene i Pr Vensels i Norge vr Christiand

Frederickshoi, til forn kaldet Gronhoi er nu byr til 50 gaarde, bestaar ~~af [illegible]~~ nu af 36 Familier af Skiøn mesten Expaner, som og kand være og skiønt, disse ere komne fra mager land, rolige Folk, alle Lutersker og ere ihm ing ~~[illegible]~~ har best saal om. De kom forst fry til landet i April, og ~~[illegible]~~ lengere indra de bleve placerede i August M: siden de i forstningen vilde have bedre land, de have 300 Paar og nogle Kiøe har begynt med deres Gaver, har 18 huuse til 36 Familier, Een skiøn brønd af 29 alg: Jorden er og tamelig god, og har nu deres daglige ~~[illegible]~~ bliver af 1½ Miils Strekning og breede; Een af ihm holder Thale, og hver Sondag prædikes for ihm af bemte Student.

Skygehaven strax derved.

Ibid: 3 Frederickshoe, 30 Familier, ~~[illegible]~~ af 90 Sieler. meest Reformeerte bleve der placerede i Sept maaned, har 15 huuse og en brønd. Jorden kunne meadelig, men derimod er en stor Mose, kaldet graae Mose som er meere end en Miil lang og ½ Miil breed, hvilken naar den udskiøres kand aflæs mange 100 læs hør. til ihmer og folgerede Colonie.

Ibid: 4. Friderichsdahl, ~~[illegible]~~ som er ei langt derfra ved et sted kaldet Kompedahl, der er 18 Familier af 87 Sieler Lutersker kom der i Sept: har 9 huuse og en brønd, ~~[illegible]~~ saavel disse som forrige ere til storste deels Pfaltzer. Disse 2 Colonier har en strekning af 1¼ Miils langde og 2½ Miils breede.

Ibid: 5. Ved Harbox Gade og Sigten der er nylig placerede 10 Familier af 30 Sieler, der skal endnu være 10 Familier, dertil er udfort 10 huuse. der har fordom staaet ven Kirke med en stor Kirke gaard.

Ibid: 6 gl Engisvang ihr ~~[illegible]~~ skal være 18 Familier af 84 Sieler som nylig ere ankomne og ligger i Weille. Denne Gade har været lebygt og fra endnu stedet hvor der har staaet 14 gaarde.

Randbol sæt 4te Miil fra Fridericia, i denne Gode har G. K. M. hiobt nogle mænister Rader.

Ober Directionen af disse ~~[illegible]~~ Colonier ~~[illegible]~~ forest af G. Ex. G. Geheime Raad Aklefelt og Rentecammeret, Directionen af Conferentz Raad og amtmand, Trappan, som tillige har paataget sig bygningerne, Ik Hans de Hoffman Cancellie Raad Diedemann, derforinden er Inspecteuren Stivitz og en Cassierer nemlig foren Rectrup, Ved tvende omliggende Sogneres opmaaling i denne Sommer af Conferentz Raad Trappan og Ik Hoffman, samt Ingenieuren Capt Hartman, har alle Geden bekommet kostbare Porvedhider af 4000 alle circumferente, hvori Rand Hiedens Kostbarer over 3 alle dybe. Dog Eridsen er anfortrout tor stor Pegel Verker, som ere i Skiön stand, og brøndenes Gravning og i standsættelse.

Randböll sæt 4te Miil fra Fridericia, Ihre mitterste Plan af denne Gode har G. K. M. tilhiobt sig nogle gaarde for der at placere folgende ~~Familier~~ Familier som ere mestem Pfaltzer, og endskiönt de kom her ~~[illegible]~~ i ~~April~~ Maj, har de formedelst 18 Rebellische Familier som ere igien forviist landet ~~[illegible]~~ og de stæder som skulde hiobes til dem ikke forend nu kunde vorde placerede. nemlig 17 Catolske Familier i en byr af 53 Sieler.

28 Reformerte Familier ~~af~~ i en byge 94 Sieler.

27 Lutersche Familier i en byr af 112 Sieler.

Der er alt opsadt 16 huuse, hvilken bygning G. Cancellie Raad Diedeman har paataget sig

Ober Directionen staar under G. Ex. Geheime Raad Aklefelt og Rentecammeret, Directionen af Kammer Herre og amtmand i Bijlor Justitz Raad Hans de Hoffman og Cancellie Raad Andreas Diedeman, ~~og~~ Opmaalingen af Ingenieuren Lieutnant Grollau, ~~og~~ Inspecteuren Frohm. og d. Eridsen har der indrettet et Pegel Verk. Denne Gode er endnu ~~[illegible]~~ ikke opmaalt. Er saa i alt Ku 240 Familier af ~~[illegible]~~ over 900 Sieler her i landet, som aller mestem ere placerede.

Allerunderdanigst Relation
om
De Konglige Teglverker, Grönd og Törv-gravning
for Colonierne paa Ahl og angransende Heder
deris drift og Tilstand for Aaret 1760.

1 De Kongl: Teglverker

Fra de Kongl: Tegleverker, af hvilke det eene, som
anlagt paa Hr. Friedenreichs Grund, begyndte at dri-
ves Forst i Julie Maaned, det andet, anlagt paa
Hr. Cancellie Raad Neensons Grund ved Avam Tong
sin begyndelse sidst in Julio, ere udkomne og til
Brug for Colonierne til deels transporterede Muur-
steene, som følger:

Colonierne

Friderichshede	62260
Friderichshoi	20520
Friderichsmose	7500
Friderichsdahl	16260
Tilsammen	106540
Staaer endnu ved Tegl: Verkerne i Behold	28000
Summa	134540 Muursteen

Endstiöndt disse Tegl: Verker bleve saa langt ind paa Som-
meren begyndt at drives, og virkeligen med Forste Iver ere
drevne, saa har dog den her indfaldne usodvanlige og kan-
varige Terke Regn, som uagtet ald brugte Forsynlighed, di-
ver smeltet heele Baner fulde af Veen, giort saadan hi-
der i Deris Drift, at mand Tord i Frygt for ikke at kunde
kunde fournere Arbeydet ved Colonierns Bygning, men det
dog bragt saavidt, at der eyallene Bler nok til Muur-
arbeydets Fornödenhed for i Aar. Men der er endog Bler
ved Tilovers Taaende ved Colonierne, som Muurme-
terne formedelst indfaldne Frost og Vinter ikke kunde
forbruge, saa og det Antal Muursteen, som meldt er
ved Tegl: Verkerne endnu i Behold; hvormed mand til
Foraaret kand begynde Muurarbeydet, Imidlertid,

[illegible] de forbruges, haaber mand, med Guds Hjelp, at
[illegible] udbringe saamange Steen, at Arbeydet uden
Ophold ved Colonierne kand fortsættes. Muurstenene
[illegible] saa gode og vel brændte, som forlanges kand, dog
[illegible] mand at kunde faae saameget Kræe, som
mand kunde klare Tegl-Ovnene med, naar de ne-
sten vare udbrændte, da ingen kulle kunde bræn-
de Lædre Muurstenen, end her; men Kræe er her i
Cannen ikke at faae for Penge. — Efterat Steen-
stygningen og Brænden blev, formedelst Vinte-
rens Komme, nedlagt, haver mand ladet opka-
ste en stoer Mængde Leer ved Verkerne, at det
kunde ligge Vinteren over i Luften, og af Frost og
Sind mörgiöres og vittres, at det kunde til Foraaret
blive dets begvemmere til Muurstenen og paa
[illegible] at tage til. —

Det fournere Colonien ved Zigten eller Christians-
heel, hvor kun et par 1000de Muurstene i Gaar ere
forbrugte kunde for den lange Vejs Skyld ikke, kee-
det vil vel derfore være formödent, at om bemeldte
Colonie kal bygges med Muurstenene, og formeeres,
men allermeest, om der ved gamle Engsvang endnu
skal til Sommeren nedsættes een Colonie, at Tegl-
verk der i Nærvoresen blev oprettet, og var det, efter
mine ringe Tanker, tienligt, om fornödne Ordres
dertil i Tiede maatte gives; paa det mand i For-
veyen kunde opsøge Leer og beleylig Plads, samt
anskaffe de fornödne Ting dertil, at mand saa
tiilig, som muuligt, dermed i Foraaret, som
den allerbeste Tiid, kunde begynde.

Ved det Kongl: Tegl-verk ved Skræ er opbygget
en Tegl-lade 24 Fag lang 15 al: bred. Tøtte lynget til
denne Lade er plukket paa Hr. Friedenreichs Grund
[illegible] er ved dette Verk indrettet en Elte Machi-
ne, giort som den ved det Friderichsborgske Tegl-brænderie. Ved det andet Tegl-verk ved Hvam bestaar
Tegl-Laden af 9 Fag i Længden og 13 al: i Breden,
hvilken Lade til Foraaret vil extenderes, lynget
til denne Lade er plukket paa Hr. Cancellie Raad
Stensons Grund. —
Bemeldte Hr. Cancellie Raad haver til den der

... denne Machine, [illegible] meget godt [illegible] Holper Tall lange og 10 [illegible] Mand, [illegible] eller formedelst [illegible] Hr. Cancel-Raaden [illegible] af [illegible] den Plads, hvor dette Engelverk [illegible] forrige Sommer, [illegible] og [illegible] Gaarder [illegible] Mangel paa [illegible] mand ikke [illegible] Hr. Cancellie Raaden [illegible] for andre, [illegible] i alle [illegible] meget [illegible].

2. Törvegravninger

Torv [illegible] begyndes först i Julii Maaned og Continuere[s] med Graven, Kiøren og Tørren, samt [illegible] at [illegible] Törven til medium octobris, [illegible] kiört til Engelverket, og til [illegible] forbrugte, nemlig fra Hr. Cancellie Raad Steensens Mose, i Breed-Tract [illegible] — 314 Læs
fra Torvemyren ved Eysgaard — 1114
Er — 1428 Læs

Paa Torvemyren staaer endnu tilbage en [illegible] Torv, som af 2 Mand er opgravet og [illegible] til — 2000 Læs

Fact. — 3428 Læs

Deraf staaer endnu ved Værket i [illegible] opsatte og uforbrugte omtrent — 200 Læs

[illegible] mand begyndte saa langt borte i [illegible], da [illegible] Foraarets Torv Tørr var forbie, samt [illegible] Værket [illegible], saavel Hester og Travaille Tiid med [illegible] i Coloniet med Materialier og [illegible] mand [illegible] at alle Törven ikke vare jevnt törre, forvoldte, at ikke [illegible] bleve til Engelverkene [illegible] og bleve [illegible] og [illegible] paa Mosen, at [illegible] Plads, [illegible] alene til Foraarets [illegible], da mand [illegible] nødvendig Torv til Engelverkets Drift, indtil man [illegible] Sommer, som Gud vil, faaer nye Törv gravet og törret igien.

Graven, hvoraf Törven er [illegible], er [illegible] som denne Figur [illegible].

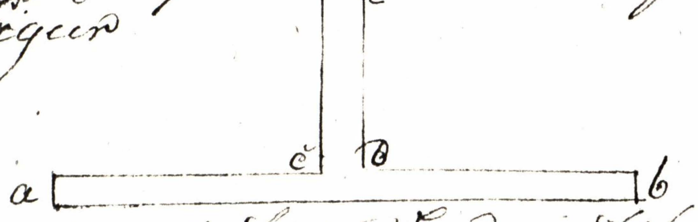

[illegible] Graven gaaer fra Norden til Sönden og er [illegible]

...nen med Stangen linie a, b, fra Brincken [illegible]
og udslaaes, naar begyndes, fra anden Gran [illegible],
perpendiculariter med paa og forneden med a, b, & den
Kieruf C. d. ogsaa continueeret til c, hvor mand, [illegible]
[illegible], skal begynde at graae efter Vaterpas,
længde, som er ungefær 100 Alen. —

3. Med Brønd gravningen,

Som [illegible] begyndte først in Julio, forholder det sig saaledes:

Den Brønd ved Colonien	Friderichshede er	20 Alen
2den — ved —	Friderichshøi	31 —
3die —	Friderichsdahl	15 —
4de —	Friderichsmose	14 —
5te —	Friderichs Hede	22 2/6 —

alle disse Brønde, som holde nu vandig klart og meget godt Vand, ere opsatte med Tørv og derefter Tømmer fra Grunden af, men den fornødne Brønd [illegible] ere endnu ikke opsatte: ligesom og det øvrige Bygnings Værk betreffende Hiul og Indretning dertil, [illegible] ankommer dertil, ikke ved Haanden, saa ere de saaledes forsynede med Tørv og [illegible], samt dertil indrettede [illegible], at mand kand betiene sig deraf til videre. — Alle disse Brønde begyndes ved hver Gaard, og for Friderichshøi, besynderligen, naar [illegible] blive completerede, men [illegible] forhindrede deres Continuation for i Aar. —

Videre videns ikke, i Almindelighed at referere, men at overstaaende, saaledes forholder sig [illegible] i Hr. Doctor Erichsens Fraværelse.

Thorning d. 15 Decembr. 1760

Søren Kiestrup.

[illegible] Kongl: allernaadigst Befaling for ankomne Byg[illegible]
Commissarier som skal taxere Jordene i Fyllaud udragne af i
Aarene 1758 og 59 Kongl: Protocoller fra 22 Sept: 1759 til 1 Janu:
1760. som indeholder imod 600 Rom: Mr.

D 22 Sept: tilskrev S: T: Geheime Raad og Overhof Marschal Grev Moltke Justits=
Raad Mr. de Hofman og Cancellie Raad Andreas Diedman at
at sielen H: K M: skulde finde for got at lade indkalde nogle Bøndre
Familier af dagerlyckerne at opbygge Gaarde i Fyllaud, og derom
fra vist K Rentekammer var bekiendt Skiøt og anviisning, saa
skulde brugte Hofman og Diedman lade sig vide skikt alle, som rets
giør vel nøyagtig møde med behørige skrifter vist taalmodige skue hvad
og med Raad og anførsel i gaaende maade befalede at gaa dem efter
nøyeste gienmelse.

D 17 Oct: ankom 9 Familier af 29 personer til Wiborg skilte
D 21 Oct blev af Rentekammeret v Hein skrivelse oplæsen, brugte Hofman
og Diedman examinerede i Kiøbstæd og Gaarden og vogne efter
D 25 Oct: forrettet samme Gaarde, saa vel i Silkeborg som Hald amt.
D 26 Oct blev dem vist Kragsoe Gaard i Lundenis amt, skiøtte
Forretningen samt til Rentekammeret D 30 Oct blev videre skrivelse
fremmed forelaaet, at de maatte indquartere i nærliggende byer og
Gaarder, at skaffe sig med Havredarlen i alle Gaarde, de skulde kiøbe, naar
god Lindom, maae dog ikke blive nødsaget at gaae længe byer, skiøtte de
nemeste Byer at gaae tvende fra mod Brænder, Horsens og Aarhuus,
som var 7, 8 og 10 Mile derfra, dem ikke Gaarder med Lycktaken til
dem mest bygbarst skulde forefindes. Imidlertid var
D 27. Oct ankomne til Fridericia 13. Familier af 51 Hoved som blandt var
disse Bønder en Skolelærer nemlig Peter, og da man saae, at
ikke de var nødtørftige at gaae videre med Bønder omkring
Gaarder forlangte fornemmelig bemeldte Skatte Gaarde, blev Forrige
af Scheprevet sonderet at følge samme med 225 Rdl: som
ligger ved Kragsoe Gaard og Een Mile fra alle Gaarde, paa det at Colonie,
Skolemesteren kunde gaae Gaardene desbedre igiennem at opbygge
dem derved beliggende Kragsoe Gaard, Man da ikke blev befunden
at Gaarden var fornøden at gaae Colonisterne de ingrakkerede for=
mahlet bemeldte Skatte Gaarde, Kragsoe Gaard m og mageligt maae
blive Lindom følgelig efter magens Underskrivning og Forrigens
Dencr, saae man ikke videre nødsagelig blev de dog opholdt.
D 2 Nov kom 10 af 26 Hoved til Fridericia, skiøtte videre
D 12 Nov i Fridericia af brugte Hofman og Diedman blev examinerede
de Familier og dennem nu Tabel til Rentekammeret
indsendt paa Hvid, alder, sex Kiøn, Børn, Stand Fødsels og Opvarts
sagen samt videre. saa at de da var i Fridericia 2 Maaneder 6 Uger, dog

[illegible] Pgaard 58 bo
[illegible] alt 123 Bdr.

Dette vedkom
Deres Raad Meritz udgivne, blevet datered Frankfurt d 9
1759 Grundet ervirkes i følge alg: Forordning at de som nu
nedkomer og nedsætter sig paa Gaarden i Jylland skulde nyde
4. Aars Frihed paa deres Varer som de selv opbygger.
Ligesaa at de og Efterkommere som de bygger Gaarden skulde være fri
~~for de og Efterkommere~~ for Korn og Grydemaal ~~[illegible]~~ deres
3 Aar og aar være fri for alle Skatter og Contributioner ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
4. Fra sin Bestemmelse, 5 Norges Reise, 6 Bygningen gjeld
under i samme Tid 7, deres Børn og Slægt efter deres
død nyde Forrettigheder efter dem, og de naar 20 Aar ere
de skulde selv J. K. M: efter anmodningsskrivet gives dem
flere Privilegier, Til den Ende Kiendt de saa Kongl:
Majestæt at komme sine, og naar de kom paa Stedet som de selv
nedsætter dem skulde nu Maand nyde 30 [illegible] for Karle 20 [illegible] og
Børn fra 12 til 16 Aar 10 [illegible] i Sølvets Værdie.
Imidlertid for disse folk bestandig vedt daglig Forplegning
fra deres Ankomst for de første 6 Maaned og Karle og
9 Børn 4 Sk. Smørbrød dog ei mer end denne Tid alene for
at encouragere dem.

9 Nov: Kom for Kongen Adskillige fra Byen med det Dyrske Familien
i Pfaltz som ville blive ved alle Gaarden, og skiste tilbage
d 30 Nov: ustadig, da forlangte, at Landsgaven skulde for
Dyrske Familien for sig etablerede dem, men at siden deres
Landsmænd var Katolske, blev de Lutherske og Reformerte
saaledes misfornøiede, at der var saadan Strid imellem
Folk i deres Land, og ei stod ret at sette dem paa, at de
og Afkom kunde blive ved Folk og ikke kiøbe under
Proprietairer

9 Nov: udgik all: Befaling til Amtm Hofman og Secretair at de
~~[illegible]~~ skulde være
Med Commissarier indtrede i de 1757 og 58 anl: anm Gaarder
i Skalds, Silkeborg og Hindenis Amter paa ordentlig Commission
~~[illegible]~~ at bringe Sagen saa snart muligt til Ende [illegible]
~~[illegible]~~ anm Opmaalingen ~~[illegible]~~ Commissarier
~~[illegible]~~ Jantzen
~~[illegible]~~ for Skalds Amt Etatsraad v Heesen og
Raadmand Lauritzen, for Silkeborg Amt Conferentz Raad og Amt,
mand v Trappaa og Cancelleraad Thiessen til Amtmand
for Hindenis Amt Etatz Raad og Amtmand v Albertin
og Secretair til Forskiellige Inspectionerne Capitain Karlen

[illegible] Rauchfangen, at der skulde gives omslag over
[illegible] gaards bygning Rauchfang og pibe med offentlig
[illegible] Kommer om Entrepreneuren skj pibe vilde antage.

Nov: [illegible] kom fra Rauchfangemst skrivelse, at disse skal i
Vinde bygninger skulde ingaaes nedsættes, og at de 9 familier
i Viborg skulde anvises ubi sted med Havredarlen at bygge paa.

9/10 Dec: forordnede Brandmr Hoffman og Biedman Brandcommissarius og
Conditionerne med bygningen paa Byens maader at bygge pumpen
ruhn ubi Assistentshuset allerunderdanigst paa Landets vegne maatte
[illegible] ruhn af Rudnings Werk ellers Grundmuren

9/20 dec: blev det publiceret saa vel ved Placater som i Aufstrup
1760. Aarhuus Forbudet over disse bygninger som skeed

9/14 Januar: i Kanselliet af Hr Conferentz Raad v Trappaw med Hans Kongelig
Mayt vor naadigste Liebhaver, vorder, som de
for disse bygninger forlanger omsigt ingen Omslagsk
formaa alle Materialer skulde gives saa mange
Mile derfra og følgelig blev de ikke af

9/17 Januar: blev indført allr: befaling: at alle Commissarierne skulde samme
Kiøb og given omslag forelægge [illegible] de 37 familier kunde
opbygges 37 gaarde, og at forinden skulde dragen opmaalas
og bil dem anvises, at [illegible] disse 37 familier
til Bygaard kunde kaar sorden i brug og Bjerkening.

Man som Kongl befaling gik til Justitsraaden i Viborg
som var fraværende, og Commissarierne vare ikke saa
andre, blev endelig Commissionen forskadt at følges til Kiøbenhavn
ved afgangen 9/26 Feb: inclusive

9/26 Januar: [illegible] anviste Rauchfangemst nogle bøger til distributions=
Raadstuer,

9/11 Feb: blev anmeldet til Rauchfangemst at de vi vare vel villige at
ingaarter Colonisterne for bønderne ved forbemeldte
dieses Gaarde mod og saaledes anvendtes.

9/16 Feb: [illegible] fald dersk Resolution, at bygningerne skal opbygges
efter den Assistentshuse maade [illegible] de 37 familier, at der
kand skaffes tages af H K M Skove i Silkeborg amt, at disse saa
vel bygningsmaterialier skal skaa ved H K M egne bønder i Skanderborg og Dronningborg
amt, at der de bygningerne skal antages en dygtig person
af Conferentz Raad Trappaw, Justitsraad Hoffman og Cancelli Raad
Biedmann skal føre alle Inspectionen, og at der skulde
gives Underretning hvorledes Systemet paa saadanne maade

~~[illegible]~~ Priser [illegible]

6 febr: var alle Comissarierne forsamlede i Clod Møller, hvor blev overlagt 1, hvor ~~[illegible]~~ byerne kunde anlegges 2, at det er var giørligt at inquarterer ~~[illegible]~~ Colonisterne i nestomliggende byer ~~[illegible]~~ formeckelst bondernes ringe leilighed saa og var meere end en Miel fra Nederne hvorfor der vilde bygges en sytte 6 alg lang og 4 alg bred ~~[illegible]~~ omklæd med torf til hver familie, 3, angik hvorledes de best kunde faar deris opfold til de kunde vender dem sel 4, at hver familie maatte faar efter deris forlangende tor ~~[illegible]~~ plov Buck, en Kor og Ungsamt en plov og harve ~~[illegible]~~ med videre, 5, hvorlecks ved Skielsetningens begynchelse skulde forholdes med det, som skulde udlegges til Eorre skier og Grøsning af Gederne til hver t. sk, 6, at hver familie skulde allene efter deris forlangende have 2½ t: sk; ~~[illegible]~~ hvilken Forretning d. 4 Martz til Rentecameret blev indsendt.

6 febr: tilskrev Rentecameret, ~~at en sytte til hver~~ til vedkommende, at en sytte til hver familie skulde udvises af G. K. M. Skove og til stederne senfores.

21 Martz tilskrev Rentecameret Comissarier, at der indkom fleere familier, og at der skulde efterses ~~[illegible]~~ i Sederne hvor de best kunde etableris, og derunden være betrukt paa at lade huuse ~~[illegible]~~ i Sommer bygge til dem ligesom og til de her værende.

7 Martz afsente Comissarierne Kiøbstederne Aarhuus, Randers, Aalborg og Fridericia Priser paa Leverancen af Sommeret til Bygningerne, ~~[illegible]~~ skiøn det nederste Sommer skulde være af ~~[illegible]~~ Sjøt rød Ryr ~~[illegible]~~ med Eger lecker

22 Martz tilskrev Rentecameret Comissarierne at de 600 Pfalzische bonder som ankom skulde inquarteris i Fridericia Colding og Veille, og at den K: Laquaie ~~[illegible]~~ Hening Stivitz var antagen til at føre Inspectionen ved ~~[illegible]~~ Bygningerne i Ahl Gederne efter hands Instrux, og endelig at Eræet til Gyttern Straxen skal udvises.

22 Martz fik alle Comissarierne svar fra Rentecameret, ~~[illegible]~~ at Skielsetningen strax skulde foretages, ~~[illegible]~~ og de 600 Ventende Pfalzische bonder skulde anvises steder i Gederne, med videre.

[illegible] Rentekammerets ordre at skrive paa skibet hvis
[illegible] ved skjøn uden leder, og at skyttevennet maatte kvit
[illegible] af de i Fredericia, skiøn skrivt skrive paa mine, og Commis
mod hvem skrivt bel de afgaaende vorum bliggende
Kvotskader, og dersom af benævnte skrivt bel afgaaende.

d 5 April kom Rentekammerets skrivelse bel Gaardbeskrivelsen paa nu
gaarde ordre at bie Lars ved Vidne maatte [illegible]
skibe Commun Kirkegaa at de omliggende Proprietairer paa Bel,
skranner at der maatte bygges de forrødne Grund staaer og Corr
paa derbe Marker hvor det vi paa de skade

d 12 April [illegible] indkom Rentekammerets ordre at Kiøb Corn, og at
man skulde vore bekiendt paa at indkalde paa Grund bel
dem Familier efter Stivitz Forslag.

d 19 April kom Rentekammerets Brev at det proponerede om at for
skaffe Colonisterne, at de kom ikke forsynd agerdyrkningen
med nu dennem bel Kaiser paany maatte vidste Allarm, kiendt
man ni vidste dog vidi, man at med dette Mandtagelse
skulde forbleive ved den alm vante Grund anstalt.

d 22 April kom Rentekammerets Skrivelse at vi kiendt bør og Elle Kiøb
paaes bel Gjesthuse, paa vide Colonisterne kiendt ingaaende

d 1 Maj ankom [illegible] til Fredericia 100 Familier af Colonisterne af 410
Sialer, hvormed blev forfattet en Tabel og til Rentekammeret indsendt
og nogle paa Familier kom [illegible] af og til nogle Dage Dampskr.

d 10 May tilskrev Rentekammeret, at siden det var paa mange skalige at
Kiøb Corn, kunde de nu lagre af de udgaaende Byer i paa
Overs Ehrer, hvorom var givet den forrørdne anstalt.

d 13 Maj blev det endelig bragt saa vidt at [illegible] de gamle Colonis,
ster bel afgaaende kunde afreise, da Hoffman og Diderman
medbragte fra Fredericia 17 Familier med disse flere
forre Redskaber og Effecter.

d 16 May paa aarne de 17 Mænd fra Fredericia som de 9 Mænd fra Veiby
- tilligemed Cons: R Troppau, Hoffman og Diderman vaf-
fanden, og Colonisterne paastod at de endelig skulde bort i nat
Byr, og forresiste det ved med Havendarten nu Kaldet Tinde,
vendreide til paa, skiøn Commissarierne ikke vilde
tillade dem dette anderledes, siden de ei forsynede at nu
Byr maatte vore Øver ved Cadgaard, Man de nav-
nlig; Da nu [illegible] Bønderne paa Dag ankom med
[illegible] Byttet maatte [illegible] for de at opsøge deres Land Strog
Byttet opsatte a gader 50 alen fra hver andre, skiøn Byen

[illegible] blev fordig og fem Familier paa [illegible]
Pigtlv ble Arbeidere, Famarne ble fem gaard blev de
opfor afstukken, og Colonisterne begyndte at indfegne
med Kors, samt opgrøvde Jorden at de neduni i Jorden kunde
faae Vand ind Jordkrugt i stand.
9 Maj kom Hr Byder af Colonister til Colding og overleverede
9 Maj kom Rentekammerets Resolution at de Ladegaarde skulde
forst de nu Familier maatte vigte daglig om Rug og Byg
17 May Hr Byder Ch: til skrivelse af Comiss: skuldt omlevert med skrivelse, naar Land kom
17 May [illegible] fra alting at faae Fuurs Gods til Byen Saunders
[illegible] Hoffman og Dieck naa i gjen til Byen Jorden, skrive vi til Merl
fra Fridericia for at vise de Studskibbet fra de 100 Familier
Ed indeholdende
paa med Byen Jorden, Skygge Jorden, Kragroe Jord og Harboe Jord,
Entrepreneur
de Entraner indgaldt sig Bekjendtskab med Fridericiavei, [illegible]
Kjøbmand Colding
Skygge Jorden var Graae Skov, Kragroe Jord ikke
ingen Lyder, sjøvis og at vore skal fremdrives. Man siger af de
indskibede, skal saadanne skal intet om [illegible]
[illegible], vise Beskjed saa med de Fridericia som i Colding, at de nye [illegible]
Colding
saa at 100 Familier, siden blev oprøvede, skal
Norge ansees, da vil vi nu af disse indskibede nye 20 Skolder,
mestre og vil andre indskibningen, som vi forstod af vor Ven
9 27 Maj Kgl Legations Raad Mentz til Indskibning da Hoffman maatte
indfølge for at vise Jorden [illegible] Byen Skygge, Kragroe og
Harboe Jorder, de Nogle af Colonisterne indskibede for at
besee Jorden; og kom tilbage 29 Maj, men Colonisterne
blev af Jorden Lauter som befoer at de vilde Jorden bruge
til Jorden Sild blev en Undersøgelse skal den Hornem til
Byen Jorden, som granskede [illegible] paa de skal vise man ønskede
sig Skud paa Byen af: Jorden Sild var og Doctor Enevoldsen i
Byen Jorden for at opsøge Caar til Syge Vand, og overalt
fandt de Jorden bonie &c.
9 31 May kom Rentekammerets ordre, at det tilkom efter Colonisterne
begjæring at der 20, 30 a 40 i Fa lige og at 70 Rdl og 35
Rdr maatte betale de Colonister som var i Jorden. Ligesom
og nu 12 St [illegible] arbeidt bedre til at faae grund Jorden med
til Byen Jorden.
Juni Kobmanden i Landets Centrale med Commissarierne om 37 gaarde til Colonie,
steine i Byen Jorden efter de skriftlige Rentekammerbud samt approberet.
21 maj blev skiftet atter med Entrepreneurerne i Fridericia at ernære Jorden
og Arbeider i Horsens og Aarhuus til 37 gaarde efter de skriftlige Rk: Land approberet

... de nyss ankomne Colonister examinerede ...
... forfattet en Tabel af 57 familier af 248 Siæler.

og blev alle Colonisterne i Fredericia og ~~[illegible]~~ Colding presenterede Hans Mayt. i Jüsons Skov imellem Fredericia og Colding, hvor Mændene vare ~~[illegible]~~ tillast paa den ene og Qvinder og Børn paa den anden Side ~~[illegible]~~ af Legations Raad Moritz Hofman og Dieckman, Hans Mayt. var saa naadig ~~[illegible]~~ selv at tale til dem og lovede at hielpe dem naar de alene vilde arbeide og ~~[illegible]~~ opbygge Fordyner ~~[illegible]~~

Hans Mayt. skienkede dem og 300 Rd., som i proportion af hver Familie skulde udreles til dem, naar de kom i deres boliger. (De lod den Tiid at være vel fornøiede og man har vist paa de der forblev) (Dog søgte til H. K. M. udgivet en Memorial om ..., men har dagl. klaget) efter ~~[illegible]~~ Hans Mayt. var afreist, ~~[illegible]~~ fordrede de at de absolut vilde have frit land med Kuge og ingen ~~[illegible]~~ af de fædre de havde tvedt, hvis ikke, vilde de gaae tilbage.

d. 6 Junij blev i Colding overleveret endnu af Stivitz forfattede nye Beregning til bygningerne nemlig: for huuse til 2 familier, samt alle Commissariernes Forestilling: hvorledes de formeente at ~~[illegible]~~ Huse til Skibbrand og Sommerkiær kunde udlægges.

d. 8 Junij ~~[illegible]~~ afskrevte Hofman og Dieckman Brev af de formanede af de uvillige Colonister til Inspecteur Stivitz, som bragte dem ind til Mose hvor der er 150 Ld. öde Jordkoner, Nogle af dem besaae Landbolgaarde, men intet vilde de ~~[illegible]~~ tage imod, hvorfor Commissarierne

d. 10 Junij giorde ~~[illegible]~~ Commissarierne Ansøgning om, at Cant. Moritz maatte komme tilbage for at bringe ~~[illegible]~~ Colonisterne til at tage imod hvilken efter deres løfte, siden de efter hands bortreise havde begyndt med Cant. Morits gelder.

d. 16 Junij blev med Amtmanden i Colding giort all optænkelig Undersøgning at en 70 familier, som nødvendig vilde boe i Landbolgaarde der kunde faae Pladss, men der var saa mange Proprietær i Herredet, som tillegnede sig det ovenliggende, og hvilken var ikke opmaalt,

d. 11 og 12 Junij ankom 17 familier Colonister og blev inqvarterede i Welle af 74 Siæler.

~~[illegible]~~
d. 24 og 25 Junij mødte Gr. og Amtmand Bülow, Hofman og Dieckman, Amtsforvalter Moller og nogle Colonisterne samt Ladefogder i Landbolgaarde og besaae samme gaarde omvendt, men ei var giörlig at placere dem med mindre Hans Mayt. vilde kiöbe Skiodeberg, Ryberg og Knerborre som ligger midt i dem.

d 3 Juij ~~Stats~~ Geheime Raad Arlefeldt ~~som pennyl~~ ~~Deputeret~~ ~~Rente Cammer~~
~~Cammerad~~ skrivelse til GR: Byder og Kammerjunker von der
Lancken med ordre til Colonisterne i Landbohuse.

d 4 Juij Geheime Raad Arlefeldt som pennyl Deputeret i Rente Cammeret,
skrivelse af Hans Mayt: Approberede Commissariernes Forslag
om Huusenes Taxering til Beboelse, Bønne Skure og Indhegning med
Vei til Mekaar og af 30 a 40 Familier af Colonisterne maa opbygges
i Aars forløbende her til Landet

d 5 Juij Kgl Legations Raad Moritz ~~Friderici~~ i Colding og d 20 Juij
i Fridericia, maae Colonisterne have 100 Familier tilsammen
og ikke vilde Hans Mayt Land maae Land udlægges saa at
Land imod maae ihuse Kiende udvælges.

d 6 Juij var Hans Mayt i Colding og mødte af Colonisterne nogle
oplandske til H: H: Ex: Geheime Raad Grev af Moltke, maae
de paaskiønne at vilde have Land, dog mødte af dem blandt
Fredericia med Landbohuse; da de formaae, at Hans Mayt
vilde bestemme dem, naar de ei vilde opbygge Land;
Samme Dag reiste Hans Excellence H: Geheime Raad v Arlefeldt
efter alle Befaling med Hoffman og Dreckman til Aalborg
og vedligeholde Gaarden for at bestyre samme, og regulere alles
Ting

d 7 Juli blev alle Gaarder af Brug: Hans Excellence, Bestalmedhjælper
v Steinen Conferentz Raad Trappau Hoffman Dreckman og
Cancellie Raad Steenmen ~~og~~ med taxeret dagl Penge udbetalt, og opbygt
D: Eiendom ~~med~~ anlagde Brandt Vagt mellem, som og Brug-
lerne regulerede, Borgemester Møller og Vagt Land og Tiende
og endelig resolverede Hans Ex: H: Geheime Raad Arlefeldt
Tvo følgende Punkter i Skod møder:

d 8 Juli Landbohuse: 1, at 250 Familier skulde etableres i Aalborg
med anlægges Gader, samt Landbohuse, 2, at Kopninge
Tømmer som til 100 Familier skal anvendt i Bonner og Jordbrug
3, at nogle Huse i Landbohuse maae til H: K: M: Rente,
4, at de skal antages Gaardmænd med Contract, 5, at
Forpligtninge Penningene maae inddrives om de ikke villig
ere om de blive grove Jordbrug ~~tvo~~ Mand og Brod, 6, at Strid
og Casuarsk Brandt Creditiveres til Forskud de Entrepreneurene
saa vel i Randers som Fredericia, d: 8 Materialerne

[illegible] maa [illegible] skal udføres paa Stivitzer [illegible]
9, at Commissarierne maa slutte [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] folkene, 10 at Colonisterne maa [illegible] til
med Plids arbeidet, dog ei at forsømme Anflingen
11, at Conferentz Raad Trappau, som den der har paataget
sig at lade sugge og opføre bygningerne, [illegible] Huldmægtig
Budtz maa nyde daglig 1 Rd til diets Penge 12, at Colonisterne
nyder til videre den sædvanlige Forplegning og noget
af Reise Pengene, 13 at de samme skal beholde til de nyde
Korn og at det af Skive amtstue skal tages, 14, at Colon:
skal tages i Erd, 15 at det som er muuligt skal saaes
indenn i Aar med Rug, og at det for betaling af omliggende
skal skee, 16 at hver Familie skal have 2 stude 1 Kor og
10 Paar samt fornøden Plids [illegible] med hver Colonie
17, at de skal indsegne et [illegible] til [illegible] og [illegible] Strax
begynder 18 at en studeret Bedsted skal prædike for
Colonisterne og G: Vinfelt i Torning forrette ministerialia

d: 21 July reise Hoffman fra Fredericia med 36 Familier af de Erpacher
som vilde nedsette sig ved ~~[illegible]~~ Grøndvi
eller Bentzelhoi i Aalhoden, da Gytterne møtte der d 22 og
blave de i samme Straxen inqvarterede.

d 23 July begynte Conferentz Raad Trappau, Hoffman og Ingenieuren
med ~~[illegible]~~ Thielsetningen for Wium og Liusgaard Sogner
som forhen var opmaalt, og blev samme ei allerer med Kul og
flint samt 3 Steene ved hver Thiel forsynet men end og optegnet
efter Pegel Compass hvad Kant og Grader, samt hvor langt fra et
Thiel til anden, hvilket moisomelige arbeide varede hver Dag
fra kl 6 om Morgenen til 7 om aftenen; Imidlertid var
Diedeman i Fredericia for at faar Colonisterne til at ~~[illegible]~~ tage
imod de anviste Gaarde paa de stæder de selv vilde; Men

d 24 July erklærede Colonisterne baade de i Colding og Fredericia at de ei vilde bor paa
Sæderne, men have fred land, som at

d 28 July afreiste de 17 Familier der var i Weille og tog deres Pladz i Gytterne
ved Kompedahl nu Frederichsdahl i ~~[illegible]~~ Skygge Gade.

d 29 July ankom G R Ahlefelts Skrivelse af 22 July, at Rybergs Knorborre maa
Knobres til G R M med videre.

d 26 July befalvet Krudtkammeret at Colonisterne, saldt vogn
Lod, og alt allerhaandt nødtørftigt i Fæstningen etableres,
saavit at skulde de nu med Krudt brugbar de paa-
maatte de paa Vand og Brød sættes i den militaire Magt,
d 26 July Krudtkammerets skrivelse til Commissionerne i Lundenis. ang.
at det skal forsøgtes med [redacted] Fabrikmed opmaaling
og Tapering ligesom allerede med Skjæbye ang. skeer
d 1 aug. udgaf Contracter Jessen nu Klage at Colonisterne med Prokuror nær etab,
lerede paa samt Grund, hvilken Klage blev d 3 næst efter ind,
sendt til Krudtkammeret.
d 2 aug: Krudtkammerets skrivelse, at det skal forsøgtes med Kalds anskaf
felse ligesom med Skjæbye ang. hvorved den af
Contracter Jessen i Aalborg paaskaanede andrede af Fabrikmes
sterens sin Rigtighed.
d 2 aug: H. Arlefeldt skrivelse angaaende nogle Øer ved Strucholms
ønskede om der at etablere nogle Familier af Colonisterne,
d 1 aug [redacted] Directeur H. Arlefeldt at vogtet ald opmærksomhed skjenkes,
hvorvidt Colonisterne dog idelig skal laane og ei miste Lyst
for Fabriken, hvorom samt ved den af de vagtet skete i den
militaire Magt, hvorover de andre erklærede sig: 1at de maatte
en vigtig skriftlig Forskrivning; at [redacted] de med deres og Børn
Fald ald deres Flid og arbeid, mere [redacted] Krudt end andre
Maader at blive fuldgjort, 2, at de af de modtagne normal
Klasser maatte skee nødtørftig deres Bespisning, og de dem
Land nu nogang forsat undsendt nogen af deres
Medbl til Fabriken; det første blev indskrænket til alt,
revolutionen og [redacted] de sidste stred meget imod det de mødte
at beholde Fabriken, de anmeldende blev ophævet, og de fik
igjen deres Forpligtninger paany forelæste i 4 Dage fastsat opsætt,
d 5 aug: det skeer H. Arlefeldt Commissionerne at Colonisterne kunde beskyttes
i H. M. sin Navn fremdeles at nyde fornøden Hjælp til
deres Understøttelse, ligesom de for nærværende Aar
gaaer, naar de skriftlig ikke skeer nogen Flid mere
Umage til at sætte de dem til behørige ansigte Fladder.
Imidlertid stadsen stand at de med Sikkerhed skulde
vinde sig i saadan Fald nu fuldere forlænges videre
af dem ved stedet mundtlig og skriftlig videre Raad. og skikke
H. Familier af dem ville mindelig kunne landbrug for de
Inbyggere paa Kiøbenhavn deres Gaard Skiodeberg Kirkeby til dags
at etablere dem

[illegible] Conferentz Raad Trappaud [illegible] til 16 familier med Havedukker til Lindenrode [illegible] Jomfruer til 30 [illegible] personer fra hinsides at [illegible] dette Sted dersom nær med bekostning bekostet.

d 11 aug: afsagde 53 familier i Fredericia og omkring i Coldeing deres Bopæl Land, samme 30 familier tilbage til Graa Mose til Frederiksmose med Afskeden at [illegible] 10 familier til Landbol først, de øvrige [illegible] Ord

12 aug: kom Krigscommissair ordre at Greve Grollau skulde begive sig fra Maalegaa i Lundenis amt og begive sig til Landbol først for at faae [illegible] forsikkret gemte Skud og ammunition: Landbol først, at Colonisterne der kunde etableris.

d 13 aug: afsagde Colonisterne 42 familier med Frederiksrode og 30 familier med Friderichshvile deres Bopæl Land i Conferentz Raad Trappaud Hoffman og Stivitis overværelse.

d 12 aug Krigscommissair Steinmetz at i fald Klosgaard skulde faaes for Malakie skiels maaler den af Entheeter Jensen Krabbes til 5 Tdr.

d 15 aug: kom brugelig 40 familier til [illegible] Frederiksmose og [illegible] Frederiksdaal, hvor Hoffman og Stivitz fik dem ingvarteret i deres Gydser, samt Bud ankom kvad Lagmor med [illegible] Eiden til Forordnede Jenisiske ammun Landmand med [illegible] af hvor familier blev [illegible] Exemplar.

d 16 aug skikkede Conferentz Raad Trappaud og Hoffman skiel[illegible] Forsendelse paabegyndt for at begynde samme igiaa sagvant dersom nær vedkommer.

d 17 aug: viste Reichman og de Einsiedel med kvad vedskikkede fra de 53 familier, som de ikke lagde imod de andre Gydser til Landbol først, for at faa om de der skulde nøie etablerede samt at faa de 10 Catolske familier ingvarterede i deres Gydser.

d 16 aug gav Gl Adelefelt Commissionerne tilkiende, at de gaae Fredriksmiliar, naar de først betalt deres Forplagningspenge maatte de gaae hvor de vilde.

d 26 aug tilskrev Geheime Raad Adelefelt Commissionerne at Sygen med Harbor skulle paa 4 à 5 M maatte kiøbes for 150 Rd til G. & M: Eyalarbo at de skiev [illegible] forundet for de ikke villige Colonister skulde betale deres Forplagningspenge Kaar og Brug fornøiet Landbol; dennes ordre blev Brug opbrennet, naar det var ikke nødvendig

[illegible] Forslagsmænds Navne [illegible]

og Byen Vore saaes vorde for gaaden og Tvede forsigt dem, [illegible]
med de andre vilde Lage til Gaarden, de for andre vare an-
for Colonien den vaar nu Skolemester for Rauli og den anden
Skomager Staudt, omend skiønt vist for vaar Lods Kyndig
i Agerdyrkning saaes de dog ved dette Vaabenbord [illegible]
saaledes ogsaa de andre, at de saaledes, naar de Aldeles
ikke ville gaae til, at de vi vilde Lage til Gaarden, blev
dem gjort bedre Land; Dette skulle [illegible] af 28 Familier
[illegible] skrev vedkommende sig til at vilde bor-
paa Landbolet, naar de ønskede Lejede dette
Forslagsmænds Navne opskrevet og skjøde til Protokollen.

d 26 Aug blev J.K.M. Resolution afsendt at Dokan Brokem skulde være
Inspecteur i Landbolet og Lorck Krestrup Cassérer ved
Colonien.

d 1 Sept afsagde 23 Familier deres Forslag [illegible] paa
paa Fredericia Raadstue i Hofmans, Beckmans og Mags
Stuekammer Vornedøre,

d 6 Sept blev Hans Rentekammer Geheime Raad og Amtmand Baron Hoffman
Beckman af Lod paa Landbolet ligesom de andre Steder.

d 7 Sept blev der af Comiss: Lejet af Kiøbmand i Horsens at
forsendte Ministerialia med Colonisterne i Landbolet

d 9 Sept JK Adelfelt tilmeldte Commissionerne J.K.M. at Resolutionen
at ikke allene de fire forrige Rebeller vare ved [illegible]
[illegible] alle de som ikke vilde imødtage den Belønning der
vaar skulde under 24 Juni være Kongens Regn og Landt,
og paa saadan Maade indsørt at de kunde vare de andre
til afskye

d 12 Sept blev Amtm: og provsten i Colding og Fredericia og Kaldet
paa Fredericia Raadstue og bekiendt gjort J.K.M.: alle
Ordre, da 18 Familier de vilde gjøre Ked, fik de som dem
skulde, som blev forsendt blev indsørt, skrap fornøjd hjem,
og da de kom til Colding vare gjerne angaaet, at de under
at opsøge sig blev fornøjd hjem og saaledes kom af Landt,
dette 18 Familier vare bestaaede ved Amtm: 4 Rebeller, og
vare allene 6 Familier af dem som dende vogte vilde
[illegible] saa meget, at de andre forlod dette Fami-
lie Gaard og Grund og vilde sig til de Steder de vilde
blive, som de skulde vare paa Landbolet selv og vogte andre Steder

[illegible] af alle Slags Creaturer at faae ved
Landet saa skun nødtørftig Føde og Klæder, saavidt
[illegible] Dreiermand paatog sig at Land bearbeide.

d 18 Sept: blev de sidste Kornskibe fuldeligen indbragt til Raadhuspladsen.

d 16 Sept: gik Arlefeldt Commandeur af med Guarnisons Troupperne og begyndte at anlegge Fæstningsværker paa Nordsiden af Byen, hvor Fiskerboderne laae, og af Comissarierne blev befalet at skaffe Materialier dertil, saavidt det kunde lade sig giøre.

d 19 Sept: begyndte Corpl: Trappaa og Hoffmann at skrive Folkene med af Gaarden [illegible] Peder Rasmussen Sønderaas med, navnlig Dagen om Torsdagen derpaa Kornet skulde indkiøres, dog at de Vedk: midlertidig maatte blive hiemme.

d 23 Sept: ankom Gl: Arlefeldt af [illegible] de sidste Byer i Aalesundsfjorden, [illegible] Fiskerne af Vedkommende Landskab at kalde Frederikshavns Frederiksvern, Frederiksmoen og Frederiksdahl, samt af Colonisterne maatte nyde Reise Penge en Mand 30 Rdr en Dreng 20 Rdr af Barn fra 12 til 16 aar 10 Rdr en Kone Mandfolk Person 30 Rdr og en Enke gemeen 20 Rdr, item de skulde have 2de Vogne, Meubler og Redskaber.

d 27 og 28 Sept: blev Colonisterne i de sidste Byer i Aalesundsfjorden af Hoffmann Lenard skrevet af skriftlige Pas, [illegible] som Familier i Orden, [illegible] som af alle 3 Comissarier var forsynet og blev der ved sidste Gang som sagde Faar i Reise Pengene, Klem Pæle, Grund Liin, Taae, og tilligemed alle Colonisterne for, fuldt og Tabel, hvoraf Hr Corpl Trappaa [illegible] og skrev, hver Stivik blev given eet Exemplar hvoraf de Kunde see [illegible] Grad som Familier sagde Faar, samt Grad Jord der om meenes sagde, Dagen til blev den og Klokken om de vilde i Rimelig Tiid ikke flere Penge, men fornemmelig de skulde erindre alt Grad de Kunde skiønne med nogen i denne Rimelige Paatagelse sig sauer.

d 27 Sept: ankom [illegible] Familier af 4 Personer af Colonisterne fra Hvalen og de blev indquarterede.

oct: blev Skiel setningen for 38 [illegible]
ent hvorved ei allene Ahlheden blev større i
hafde ventet men end og Gk M. lehom derved den
Sorve Mose, hvori alt var skaaret Sørf til Engelbrenderiet
32 Sørf dyb, med 3 andre hvilket giør i omkreds
4528 alg hvorved Colonierne som allerne er 3 fierding
Vei derfra hand [illegible] med god oeconomie have Sørf
i mangeaar
[illegible]; Conferentz Raad Trappau forblev stedse
i Hederne for at faae de i samme dage udsente 60 huuse
opreiste, tekkede og forfærdigede, siden hand hafde paataget
sig samme.

d 3 oct: besaae Conf R Trappau og Hoffman med Ingenieuren og Inspect:
Gl Engisvang og det sted hvor 18 Familier kunde etableris
samt Sigten ved Harbox hede, hvor 9 Familier dagen
tilforn var ankommen, og i tvende gande huuse
ingvarterede.

d 10 oct: tilskrev Gen: Ld Occ: og Com: Coll: Commissarierne, at [illegible]
det K Magazin vilde giøre et oplag af Uld og Hør i Fridericia
om Colonisterne for betaling samme vilde spinde, hvorpaa
blev svaret, at de i aar ikke var dertil at bringe, men
at det var best at indrette et Spinderie i Fridericia i Vinter
og et andet aar saa at faae det etableret ved Colonierne.

d 11 oct: [illegible] Gl Heime Raad Ahlefelts skrivelse at Ryberg i Randbol hede
6 t 3 sk. sk: maa Kiøbes for 100 r t: til Colonisterne,
og Knorborre 4 t 2 f: for i alt 300 r ligesom og at [illegible]
[illegible] Sæde til 120 Plove til Colonisterne i Ahlheden
maatte udvises, og fornøden Hør fra Skanderborg
til Colonisternis Ehreaturer til [illegible] Vinter Poder
afsendes.

d 28 oct: Rentecamerets skrivelse at Halds amt skal giøre befor-
dring med steen fra Engelbrenderierne til Colonierne
i Ahlheden og Hamrum herred til Sigten ved Harbox hede.

d 31 oct: blev formedelst det vedvarende onde veirligt
opmaalingen ophævet i Randbol hede, og de Colonister
som ei kunde komme i huusene i nærmeste byer ingvarterede

d. 8 Nov: er udstæd Rentecammerets Instrux for Casserer Soren Destrup i Ahlgeden og Inspecteur Johan Frohm i Raadbol Sede.

d. 9 Nov. begierte de tilstaaende i Weille at bor til stiwaaret vid Gl. Engiswang, siden de faut saaer begynne for dem hvilket og blev bevilget.

d. 11 Nov tilskrev Geheime Raad Arlefelt at siden andeel Colonister i Ahlgeden formedelst det i saa lang Sud vedvarende onde Veirligt er hafde aller faaet deres huuse ferdige saa fik de inquarteris i omliggende ~~[illegible]~~ Byer, siden de receres i Gytterne maatte cripere; hvilket og alt forend dette ankom af Conf. R: Trappau som nærværende var anordnet.

d. 11 Nov tilskrev Gen. Ld. Oe og Com. Coll: at Colonisterne endelig ~~[illegible]~~ maatte paa tage sig at spinde Uld og hor for betaling i Vinter.

d. 11 Nov: Rentecammerets Skrivelse at Kiorselen med materialerne for de paa Raadbol sæde etablerende Colonister skal forrettes vid Gl. Ma egne bonder, som og de vid nærværelsen af Raadbol Sede omliggende Proprietairers bonder.

d. 18 Nov: tilskrev GR Arlefelt Comissarierne at indgive en omstendig Relation om Colonisterniss Etablissement vid aaretes Slutning.

~~d. 17 Nov tilskrev Comissarierne Gen. Ld. Oe. og Com~~

d. 1 dec: kom Rentecammeret Skrivelse af 15 Nov tilligemed fire Land Maalinger Protocoller over saale Raadbol Sede.

d. 2 dec: blev leveret 59 læss a 30 Lett for til Frederickskeide og Frederickshoi fra Soebyegaard som er tre Miler derfra, og derimed Continueris efter saaanden ligesom Veirligt det vil tillade

d. 12 dec: indsendt Commissarierne til G. D. Oe: og Con. Coll: aller Colonisterneis Kvar at, ingen i aar formedelst det slette huusvaid og at de selv behoved det de kunde spinde ~~for betaling~~, Samt Dag blev til D. R. Ahlefelt fra dem indsendt en fuldstendig Forretning med Kort over det Jord Conrector Dessen tilegnes og af Ahl Goden, samt ~~[illegible]~~ hvad Dessen for dette gods forlanger.

d. 18 Dec: indkom fra Ahl Geden og Randbol ~~[illegible]~~ Gaden (forfolgende) Tabeller paa aller Colonisterne hvoraf fraes at der er 9 Byer ~~af~~ med 114 huuse hver huus til 2 Familier og at der er i alt 265 Familier og 970 Sieler ~~[illegible]~~ af Colonisterne.

[illegible] Colonisternis Tilstand i Gedernes ved aaretes udgang 1760.

Det er os under til nov afvigte befalet ved aaretes udgang at indgive omstendig Forklaring ~~[illegible]~~ ang: Colonisternis Etablisement i ~~[illegible]~~ Gedernes her i Jylland fra ~~[illegible]~~ ~~til nærværende Pud~~, til den Ende have vi forfattet vedlagde Journal, som Inde-[illegible] fra Inspecteurerne saa vel i Aal Gedern, som Randbol Ende lacht indsente de be-hovende Efterretninger, som alle her ved allerunderdanigst fremlagges. Her ehrmed at beviise de os forelagde Poster nemlig:

1. Hvor mange Colonister allerede ere paa Gedernes og paa hvilke Steder ere placerede

Af Tabellerne ~~[illegible]~~ erfaris at der for nærværende Pud virkelig er 265 Familier af 970 Sieler som skeles alt ere paa Gedernes deels ~~[illegible]~~ saa udgjøre som 16 Familier har antaget Steder i Gedernes til bevoelse ~~[illegible]~~ og dyrkning ~~[illegible]~~; og ere ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ folgende

Ahlheden	1 Friderichsheide tilforn Haverdalen vide No 2.	54.	Familier af	197 Sieler
	2 Friderichshoi tilforn Bentzelhoi vide No 3.	36	—	147. —
Skygeheden	3 Friderichs Mose tilforn Graae Mose vide No 4.	27.	—	88. —
	4 Friderichsdahl tilforn Kompedahl vide No 5.	17	—	87. —
Aarboe sach ~~[illegible]~~	5 Christianshede tilforn Sigten vide No 6	8	—	34. —
Engisvang	6 Julianehede tilforn Engisvang De 18 Familier her skal bor have ~~[illegible]~~ Korst efter [illegible] ankomst og til nov. ehrtil erklæret sig og folgelig endnu ere i Veille vide No 7	25	—	72 —
Randbolhede	7 Friderichsnaade tilforn Ploubor No 8	14.	—	45 —
	8 Molkenberg tilforn Skioldborg No 8	26	—	104. —
	8 Friderichshaab. tilforn Ryberg No 8.	35	—	123 —

Diste kvende sidste Colonier have først for 8 uger siden vedtaget modtaget diste Steder og derfor endnu ere i Fridericia og Colding

Diste 9 Byer bestaar da af	242	Familier	891 Sieler
~~Endnu [illegible]~~ Endnu nylig ankomne som ere i Colding vide No 9	23	—	79
	265	Familier	970 Sieler

Vi forlanga nogen plantning
til Colonierne ang. Slaver.

Frederichsdal ankom den — — — — — 116
Friedensthal — — — — — — 122.
Friedrichsort } — — — — — — 118 Qv.
Friedensdahl }
Christiansdahl — — — — — — 117 dito
Friedensnaade — — — — — —

Colonisterne Da ovriga Colonier som forst stor del ägor sitta
Friedensthal nemligen Friedrichsdal och Friedensdahl
Molkenberg

Punct
en och
2 Nov.

nu ock vid denna tid, blifvit stadde och befolkade, så vi vi gierna velat nämligen förmedelst
berättat samt dem vi skulle tillsända som förslag
dem ordning och tankegång

Vi hafve ock ehuru
gierna så förmedelst Colonisterne kommit nu
af vantolkande
Journal No 1 Innehåll af omständerna
nogsamt är förekommet, som ock vi redan gierna af dessa
ock vidare förmedelst de inkommande underrättelser,
förfrågningar, som vi har vidare anmärkt
vårda af man
vilket synes har vidt af dessa folkens anlopp sig, vårda
så af Materialierna vi nu förhanden äro, vara saknas 5, 7a d.
Vilket tro vi nämast Der Roder, skulle Colonisterne
Medtillfälle, att de vilder komma för 2 Maanader sedan
som vidare Underrättelser att erhålla, vårda så vi många
dar ytterligare ock närmare som de sednare vid
Maanader dagis som vidare underrättelser att Journal,
som hvilken Colonisterne anlopp de nu
vidare Vid omständerna förklarar.

3 Skall vi underrätta om vidare att inspruta till den
nämnde Jordbrukning.
Friedrichsdale som 37 familier ankom den 16 Maji
De andre som vidare äro som, af oförbrukt så Jordbruk vidt samma, omfattar den vidare Jordbruk
af Boss så vidt af skatter så samt Ukas.
(6, som de med 36 flere förbrukt i denne Colonie den skall Jordbruk
Pud af hvar
c, som de samtlige grundstenar till salt mål skola bli vidare fäst
d, som de förvaltat plikt afbrukt med vidare fäst
Ed denne Colonie de samt 16 tomter till. de som 400 Själar och 42 Qvin.
Friedrichsort ankom den 22 July för Copenhagen vidt samma omfattar
den med Jordbruk, samtlige grundstenar nyttan till mål skola
de vidt fäst, och dermed förvaltat plikt afbrukt, det man
skola emellertid nyttan af förskaffe den flere allen Kunder
sedan Bidrag som förlöpa, och de saknade med skeppen af förvaltat
man de som 300 Själar och Pohlen samt Qvin de kund samma Jordbruk
och den dermed alt godt vidt samma, sedan vi af Qvin och vidare folk

[illegible] ondt kommer til [illegible] u.. [illegible]

Fredericksmose / Fridericksdahl) disse ankom først d. 14 aug: ~~og~~ [de ved Friderichsmose] have fortrødelige nok ikke at lid udenalt ~~[illegible]~~ Sted til deris Lyhus[?],
disse have kiört grundstener til deris bygninger, opgrodet[?],
deris have og fornøden Flidt arbeidet med huuserne.
See under No 4 og 5.

Christianshede de ankom der d. 2 oct: og har allerede ~~for~~ [i dag] kunnet
fört grundstenene til deris huuse, allene er der saaet
Rug kunde Rug. See under No 6

Friderichsnaade ankom der d. 17 aug: have deris have i stand og fört
grundstenene til deris huuse, derhos er saaet Rug 19½ 4/2: see under No 8.
Friderichsraab de kom [der] først i nov: og intet udrettet
Molkenberg, de have [illegible] dog giort mindre end deris have, og deraf
5 Hvor mange Familier allerede bebor de [er saaet uagtet Rug] der dem opførte bygninger, og hvor mange kunde endnu i Vinter blive med fornøden huusly og Rum i de opførende bygninger forsynede

1 Friderichsheide er 30 bygninger [fra til 1 Famile] deraf 25+ reiste 22 tekkede og 14 med skorstener forsynede og til beboelse indrettede; ~~[illegible]~~ hvori de alle [boer] undtagen Een familie som ere indqvarterede i nærmeste Byer; desuden er der opreist et Skole huus af 4 fag. vide No 2

2 Friderichsroi[?] har 30 bygninger, [næsten] 15 reiste, 12 tekkede og 8 med skorstener og til beboelse indrettede i hvilke er 32 familier, som familier er reist til Viborg de 3 [andre] familier staar logerende i [illegible] at me reise til Viborg. ~~[illegible]~~ vide No 3.

3 Friderichsmose har 10 bygninger som alle ere reiste og tekkede, samt to ~~[illegible]~~ deraf med skorstener forsynede og til beboelse indrettede der er allene Een familie, de andre ere i nærmeste byer indqvarterede som specialiteten sees af Tabellen No 4.

4 Friderichsdahl har 15 bygninger som alle ere reiste deraf 7 tekkede og 3 med skorstener og til beboelse indrettede, der boer flere familier, de øvrige har indqvarteret sig i nærmeste byer, see No 5.

5 Christianshede har 10 bygninger, som alle ere reiste og at beboe, Colonisterne ere i de gamle huuse med ligten. see No 6.
NB See den anden Side

6 Friderichsnaade har 8 bygninger, alle tekkede; men Eet allene færdig hvori er tre familier, de andre ~~[illegible]~~ ere indqvarterede i nærmest beliggende bonde byer Verbarse. ~~[illegible]~~ See No 8.

7 Friderichsraab. disse ~~[illegible] først~~ [kapital[?] [illegible] først i nolt; da de først de] ville først tage imod deres steder først i nov: ~~og følgelig~~ da og Byberg ~~[illegible]~~ kiøbt dette.

[illegible]

om deres ~~[illegible]~~ huuse forst i Nov:,
dem dertil er ~~[illegible]~~ i Fredericia nogle huuse fra [illegible]
det fast magelose ouch veierligt ei endnu udkomet, Der
bonderne ei kand tage imod dem, ere de endnu i Coldiag
Fredericia

9. Molkenberg + disse urolige Kostede lod d. 6 Oct:, + have 9 bygninger,
men ikke ferdige, ~~de~~ Colonisterne ere deels i Fredericia
deels i Coldiag, siden det var umuuligt at inquartere der
hos bonderne, ~~[illegible]~~ Der No. 8

6. Hvorlacks og hos hvem de overige Colonister for hvilke ei
endnu maatte være opført bygninger vorder med for,
nocka huuslige Vinteren over forsynet.

Denne Post er besvaret ved forrige Post og specialiter
anført udi hosfølgende Tabeller, dog maa herved er-
indres at ald Sommeret og breder er ankomen i Kiøbstæderne til for
og bag huuse til disse 265 familier, hvorpaa blieve
~~[illegible]~~ sugget den heele Vinter, at de til Sommer-
kand blive udførte og opsatte.

NB disse 5 byres bygninger har CR og A: i Trappan med
fuldmæstig Budt paatagt sig at lade hugge, udføre
og opbygge og har bemte T: til den Ende selv vørdstedse
i hederne for samme at besørge til for 8 dage siden.
da derved intet videre kand udrettes forend
Tieb M. udgang.

9 disse bygninger i Raadbol hede have og dieck:
paatagt mig at lade opbygge og istandsette.

7 hvor mange nye ankomne Colonister endnu ere i Riob, Stæckene i Jylland inquarterede, og om der er haab om at endog disse aller eller hvormange deraf kunde der i landet og paa hvilke stæcke etableris.

Af Portugiesen No 9. fees at der i Coldeng er inquartered (23 familier) deraf 16 familier som d. 10 nov ere ankomne ~~16 familier~~ disse ere til storste deels meget slette agerdyrkere, dog meene vi at etablere dem ved Friderichsdahl og Christiansdede i fald der ikke kommer flere, deriblant er tre gande Enker, som vi alchlis ikke vide hvortil ~~er~~ ere tienligt. De øvrige 7 familier ~~fa~~ ere ~~destinerede~~ forskrefne af de Erpaner ved Friderichsdal og ere brave Folk.

Endelig følger hvorved No 10 En omstendig Relation om Engelverterne, brondene og Sorvegravningen ved Stæckene.

Og formerne vi saaledes at have efterkommet bemte befaling af 18 nov afvigte Fridericia d. 23 dec 1760

Adelt A.D.

Ahlheden.

1761 d. 22 dec.	Familier	Mænd	Kvinder	Sonner	Dotter	Ledige
Friderichsheede	59	58	58	54	57	1.
Friderichsdorf	59	58	56	54	75	4.
Friderichsdahl	30	30	27	37	30	2
Friderichsmose	30	29	26	20	31	3.
Christianshede	20.	19	20	21	20	2.
Julianæhede	14	14	15	9	17	—
Papirmagerm	1	1	—	2	2	1.
	213	208	202	197	232	16.

Randbolhede.

	Familier	Mænd	Kvinder	Born, ~~Ledige~~
Friderichshaade	20	20	20	24.
Friderichshaab	40	38	38	60.
Molkenberg	26	26	25	42.
	86	84	83	126.

Ahlheden, hvor ved Sex Colonier er bygt
huuse til — — 214 Familier

der forefindes Mænd 208
Kvinder — 202
Sonner — 197.
Dotter — 232.
Ledige — 16
855. Sieler

Randbolhede hvor der ved tre Colonier er
bygt huuse til — 86 Familier

der forefindes Mænd — 84.
Kvinder — 83.
born — 126
293 Sieler.

Som udgiør i alt
i Ahlheden — — 855 Sieler
i Randbolhede — 293 Sieler
Summa summarum — 1148 Sieler.

[illegible] 59 Familier.

Agerdyrkningen angaaende:

Ved denne Colonie er opbrudt — — — 460 agre

derforuden 40 store agre som var i forrenet besaaet med boghvede og nu med 40 t Rug } 40 agre

Ved anvertrup er nu saaet 38 t: og 2 sk Rug af Colonists egen Indafling udi — — 59 agre

I November Maaned opploiet — — 88 agre.

Suma — opploiede agre — 644 agre

angaaende Gaugernis Fuldfærdigelse

Denne Colonies haver har været i denne Sommer i en fast uligneligt skiön stand med vind, rod og gron Kaal, rore, röder, bönner, Pateter aller slags Erter, Bobak, Gör, Hirtze og saadanne Ting, som man neppe kunde forestiller sig kunde voxe i Hechen, ~~[illegible]~~ derimod blev saaet Klöver fyr og gran frö ~~[illegible]~~ samt Espercette og Lucerne, men entet uden Lucerne ~~[illegible]~~ er komen til ingen fuldkommenhed;

angaaende deris Levemaarde og indbyrdes Forhold i almindelighed:

Til denne Colonie ankom paa heden fra 17 May til 20 aug 1760 — 54 Familier, de øvrige ankom i aar; disse Colonister bestaar af Luterske og Reformerte i Religion til største deels Pfaltzer, men kunde maadelige agerdyrkere, ere hangivne til trette, disputer, Hagemaal og maadelige Gemyter saa at nagtet ald den paa dem anvente flid, har det dog ikke været at forebygge, ~~[illegible]~~ Grindernes derimod ere til største deels arbeidsomme og flittige saa at man om dem har got haab,

~~[illegible]~~ Deres Conduit ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ til ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~. Liste følger herved.

angaaende Bygningen
og deres besætning!

Aller ~~fra~~ Forhuusene ere opbygte samt stuer og Kykken
ferdige, men at de ei aller opmurede har Mangel paa
Muursteen forvoldt; saa at aller Colonisterne ere
i deres Huuse, aller Lachhuusene ere reiste og til første
deels tekkede. Hver Familie har 2 Stuk og 1 Kor
Plov og harre, Vogne, huusgeraad og en stor deel af dem har fern
Kakkelovne,

Friderichsdal – 59 Familier.

agerdyrkningen angaaende.

Denne Colonie ankom paa Heden fra d. 22 July til d. 7 Sept. 1760
= 38 Familier, de øvrige er der først i denne Sommer
ankomne, og siden de havde ingen Øring til deres
Ehrenturer, fik de først Stuk og Kiør d. 25 Maj dette aar
saa at de har opbrudt i alt ~~siden den Sud~~ – 398 agre
hvilke til Foraaret skal med Byghvede besaaes.

angaaende Gangernes Fuldfærdigelse.

Deres Gange har i denne Sommer været i samme ~~[illegible]~~
stand som Friderichsdale, og er i aller Maader
X ligesaa ~~[illegible]~~ god, saa at man neppe
havde kunnet vente at slige Gave Pager kunde gror i Heden

angaaende dens Levemaade og Indbyrdes
Forhold i almindelighed.

Denne Colonie lod sig i begynelsen ansee at blive
de beste, siden de aller vare komne fra Europa og Darmstad og
ere aller Luterske, men nu paa nogen Tid er
der opkomen Uenighed imellem dem, saa at deres
opførsel er i aller Maade ligesom de ved Friderichs-
hede, hvilket deres Conduit liste som hvorved følger omstendig forklarer.

angaaende Dens Bygninger og Besætning.

Aller Forhuusene ere opbygte samt stuer og Kykken
ferdige, men at det øvrige ~~[illegible]~~ ikke er ~~[illegible]~~ opmuret
komer af Mangel paa Muursteen, Lachhuusene
ere maasten aller tekkede; Hver Familie har tor
Stuk, 1 Kor, Plov, harre, Vogn, huusgeraad og en stor deel
af dem fern Kakkelovne.

Frederichsdahl — 30 Familier.

Agerdyrkningen angaaende.

Udi denne Colonie ~~[illegible]~~ som 17 Familier i August 1760 paa sachen, de øvrige var der ikke aar ankommen og sikke de ei saaet førend de Efterretninger fordi de første vare der 17 Mey intet aar, saa at de allene sikke den tiid ~~[illegible]~~ har allene opbrudt — — — — 81 Ager.

ang: Havernes Forfærdigelse:

Udi denne Colonie har vel ligesom de andre Colonier deris haver indgiert og i stand, men som Leiredom, og men er der ikke meer saa god som i Alsgarden saa har ~~[illegible]~~ de ei anlagt saa gode Haver= rester, som de andre; saaledes ikke har graae og syrkaal samt Adernes og Esparcette der vildt giver formo, Uden fordi Jorden ei har Vandmiddel, og de ikke havde nogen Giert.

ang: deris Levemaade og Indbyrdis Forhold i almindelighed.

Udi denne Colonien er Lutersk men ... saare slette ~~[illegible]~~ liderlig og sammenskrabet folk, som idelig sidder paa ~~[illegible]~~ nye Inventiones at sette Colonien i Confusion, i sær er kun Mand ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~, som angav sig for at være Lutersk, men nu ~~[illegible]~~ forgiver sig at være Catolsk, saa at udi denne Colonie ~~[illegible]~~ er ikke meere end faler det ~~[illegible]~~ nogenledes gode ~~[illegible]~~iler, de øvrige haver ingen haab om

ang: deris Bygninger og Besetning.

Alle deris huuse ere bebodde af Colonisterne saa at deris stuer og Kammere ere færdige, men at huusene ei ere aldeles færdige ... af Mangel paa Munsteen, Baghuserne ere aldeles ... og ingen aldeles tækkede.

Hvor familier har tor studs, en Kor, Plov, Harver
Vogn og Huusgeraad ia og nogle Kakkelovne

Fridendsmore, 30 familier

Agerdyrkningen angaaende.

Disse ankom mesten aller d. 18 Aug 1760. paa Heden
~~[illegible]~~ og forsyt formedelst ingen Pering
til denne Colonie kunde bekomme, fik forst Studs
og Kior d. 27 May afvigte, ~~[illegible]~~ saa
at denne Colonie har siden den Piid opbrudt 116 Agrer

Angaaende Havernes Forfærdigelse.

Deres Haver ere aller indlukte, og endeel har anlet,
noget i deres Haver, er ~~[illegible]~~ i overig af samme beskaffenhed
som Fridendsdahl.

ang: dens Leve maade og Forhold
i almindelighed.

Denne Colonie er mesten aller af Reformert Religion
og Pfaltzer fra Odevald og folgelig tilgaaende til
disputer og ~~[illegible]~~ uroligheder, dog er de mesten aller
gode bonder untagen ~~[illegible]~~ tre, som ere uroligere
og Eunuxer gemyttere.

ang: Dens Bygning og Besætning

Forhuusene til denne Colonie er Kyknere og stiere
ferdige, untagen tor huuse, som Muurmesterne
formedelst Colonisternes Uartighed maatte forlade
Udhusene ere og aller opsatte og ligesom ved Frede-
ridsdahl, de have aller hver 2 studs 1 Kor, Plov, Harver
Vogn, og huusgeraad ia til deels Jernkakkelovne

Christiandede — 20 Familier

ang: agerdyrkningen

~~af~~ Af disse Familier ankom 8 d. 29 July 1760
paa Heden, de overige ere dette aar der ankomne

og følgelig først fik Kiør og Stude sidst en Majo
a dette aar, de har besaaet med Rug — 88 agre
opbrudt, som Ulforaaret skal saaes bogsvede i — 98 agre
186 agre.

ang: Gavernis Forfærdigelse.

Ved gamel ligten har de ~~[illegible]~~ anlet
skiøn Gave=frugter af alle slags; men som
de nuckleg vilde have deres byr anlagt med Mustor
Lanckvinne, saa har de nu først faaet Gavernes
Ved deres Huuse indigede og nogenledes i stand.

om dens Leve Maade og Forhold i
almindelighed

Denne byes Indbygere ere dieflesse kemelig gode agerdyrere
~~[illegible]~~ og nogenlecks roligr, som var
at ønsker maatte continuere.

Dens Bygning og Besetning ang:

Rorhuusene ere alle ferdige ia end og muurede
og beghuusene opreiste og tekkede, hvor Familier
har 2 stuck 1 Kor, Plov, Harve, Noga og Huusgerand
ia og nogle Jern Kakkelovne.

Juliane Gede — 14 Familier

Disse Colonister ankom vel til Gedernes denne
Sommer ia Majo, men da ~~[illegible]~~
Eieren gierde stor disput om at afstaae Gedern
blev det først ~~[illegible]~~ placerede in octob, saa at
de endnu ikke har deres Gaver indigede og
ferdige

ang: deres Leve maade og Forhold

Disse Polk ere urolige Odevalder og huus

Randbøl Hede.

Da de 6 ste nævnte Familier havde fornøyet os,
vi siden imodtaget Ordre til Arbeidets Fremgang
Resolverede til at bo i Randbøl Sogn, hvor dog imid-
lertid 14 Familier først ankom in Majo afvigte i
Randbøl Sogn.

Frederichsnaade — 20 Familier.

angaaende deris Jorder og Agerdyrkning.

Disse har ikke havde indgivet og i god Stand, fremdeles
at i denne Sommer har havt en anseelig Aul af Rug,
Kaal, Ertter, Gryn og grøn Kaal, Bønner, Ertter,

haver og Kaal deslige, hvad vi selver fornemmer.
Ellers saa omendskiønt denne liden Colonie
er skilt ad paa 2 Steder,
i denne Sogn saa at 8 Familier boer paa det
ene og 6 Familier paa det andet Sted,
haves dog
haver liden Haab om, at denne Colonie vil nogen
Tid giøre got.

ang: deris Bygning og Besætning.

Forsikringer ere opførte, og omendskiønt dermed blev
først begyndt in octob: saa ere dog de 6 Huuse i
den Stand, at Colonisterne deri kand have
Huusly i Vinter, Hver Familie har en
Koe, men Bæster kand vi i aar ikke skaffe
anskaffes, deels fordi ingen Føring i Vinter
til denne Colonie nødig anvises, siden den blev saa=
fældig placeret, deels og Colonisterne har nok
at forrette med at indige, og grave og forfærdige
deris Haver, saa at de vi fornemme ikke kand
behøve Kreaturer til at opbygge Jorden med.

Randbøl Gede.

Pr. 86 der værende Familier havde forrige en ei vilde imodtage Gedrene til beboelse, ~~[illegible]~~ [illegible] resolverede til at bor i Randbøl sech, hvor de nu tagen 14 Familier, forgt ankom in Majo afvigte i Randbøl Gede.

Frederichsnaade — 20 Familier.

angaaende deris Gauger og Agerdyrkning.

Disse har deris havde indigeck og i god Stand, hvorudi de i denne Sommer har saft en anseelig deel af Ryk, hen Urter, ~~[illegible]~~ Gved og grøn Kaal, bønner, Erter, Guldrøder, ~~[illegible]~~ Tartofler alle slags, rør, Rædiker, Sobak, Girtzer og Valsk Korn med videre, enhver Familie har saaet tor agre med Rug, hvorudi somme har saaet ~~[illegible]~~ 10 a 12 sk Rug, men som ~~[illegible]~~ Colonisterne har maaktet forrette Plitz arbeidet med deres Gunse, skiøre Sørf til brensel, indsegnet en Plads, hvori var saaet Esparcette, Lucerne og Klæver, samt Ryer og gran frøe, hvoraf det sidste tegner seg ingen lades, men det øvrige har ei veldet voxe, saa har det ikke været muelig at de kunde ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ bringe det videre, siden Gunsene endelig maatte giøres ferdige. inden denne Vinter.

ang: deris Levemaade og indbyrdis Forhold.

De fleeste Familier af ~~[illegible]~~ denne Colonie er Catolsk, og har været saare onde at styre, men siden den Catolske Præst nu imellem efter alle Pilladelse indfinder sig hos dem er de blevne meere rolige, ~~[illegible]~~ dog er endeel af dem slette agerdyrkere, og meget tilgenegen til Kiv og oprør.

[illegible]

[illegible] forrud sidst Daaret da de

[illegible] og indaflet dette efteraar 50 t Rug [illegible] endnu ikke er torghen.

Ang: dens Bygninger og besætning.

Alle Præstehuusene ere ferdige, og Colonisterne boer i dem, Bagehuusene ere reiste, hver Familie har 2 stude 1 Koe og 4 Faar med deres afgrøde, Plove, Harve og forneden Huus grand.

Friedenthaal – 40 Familier.

angaaende deres Agerdyrkning

Disse ankom paa Hechn d. 20 Mai afvigte, og siden de havde hverken huuse eller hytter, saa har de allene faaet saaet endeel Pateter, fort grundsteen til Huusene, indiget deres Haver med steendiger, giort ald Plids gjerninger

til deres grundsten

ved deres Huuse, skaaret deres Torf og samler hiemfort, forrettet Indaflingen ved Lyberg hvor der var saaet Rug og bygherde, og indaflet ungefer 147 t Rug og 81 t bygherde, og i øvrig hulpet ~~[illegible]~~ Handverkerfolkene, ~~[illegible]~~ og bonderne som Flemmer, deres huuse, siden det var skiddig paa aaret forend de blev ferdige

} ang: deres levemaade og indbyrds Forhold.

Disse Familier ere alle reformerte, endeel af dem gode Agerdyrkere, men for det øvrige uroligt, og fortrædelige og utaknemmelige, dog ere de nu mere skikkelige end de har været saa man dog kan haabe god haab om dem;

ang: dens Bygning og besætning.

Alle Præstehuusene ere med stor Møie blevne saa ledes ferdige, saa at Colonisterne nu samme beboer Bagehuusene ere og opreiste, for resten er dennes byer meget anseelig, siden den bestaar af en lang bred gade med Huuse paa hver side ~~[illegible]~~ hver af 2 Familier, og ~~[illegible]~~ imellem hver huus er sadt Staendige, midt i denne

langt gade er der brynde; hvor familier
har der stude og en Koe samt fornoden
Gunsbyrraad med videre.

Molacaberg af 26 familier

Endskrivt
Den første deel af disse Colonister
~~[illegible]~~ Canken val forst ~~[illegible]~~ in 13 mag afvigte paa
Gaden har de dog faaet deres haver i skiøn
stand og har haft skiønne Kykken Urter, ca end og
staaet Vinranker plantet Frugtræer, lagt hunde
Kuler som har haft temelig god fremvexte
derimod har hverken Lucerne, Esparcette eller
Gran og Fur frøet vildet voxe, ~~af~~ ~~det~~ har val
opploiet nogle agre men formedelst Plitzgivningen
ved deres huuse og at føre Grund og Muurstenne
Ilsamen, skaaret tørf og samen hiemfort, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ samt forrettet Indauf=
lingen, har det ikke været muuligt at bringe
det videre. men naar huusene ere opsatte, bliver
det allene at drive paa anflungen, saa at det herefter
bliver lettere at faae Colonisten i stand.

Angaaende deres Levemaade og
Indbyrdes Forhold.

Disse er alle Lutherske, nogle gode agre=
dyrkere, men endeel meget slette, ere
og til deeles uvolige, dog er de nu mere
frechlige end tilforn.

Aag: deres Bygning og Besetning.

Alle Porhuusene ere saalaches i stand, at de
samme beboer, og deres baghuuse opreiste, hvor
Colonist har 2 stude 1 Koe og 4 faar med deres
afgrode, Plove og fornoden Gunsbyrraad.

til Grev Moltke.

Ved aaretes Slutning lage vi os den underdanigste Skrivelse indlagt at Deres Gr. Ex: et Udtog af vores Relation angaaende: ~~[illegible]~~ ~~i Aahl~~ de 9 Colonier i Aahl og Randbolhede,

Hvoraf naadigst maa erfares, at omend i skiønt den eene af os nesten stedse har været i Aahl Gaden, og den anden i Randbolhede, og ikke sparet Reiser, Flid og Arbeide, saa har vi dog ikke kunnet bringe det videre end ~~[illegible]~~ som indlagde formelder; dog er det største Arbeide giort, ~~Intet skulde glæde os hører end om D. G. G. Ex. [illegible] naadigst approberer,~~ vi for vores Part kand hellig forsikre, at vi ikke vores lifes Pud har haft strengere arbeide, og været ikke plaget af diste uro-ligt og til deels samenrapsede Folk, som vi dog hidintil have styret saaledes: at vi neppe troer Colon klager over os; den Kongl. Casse har vi og sparet saa vit det har været giørligt og muelligt, Intet skulde glæde os hører end om Dem G. G. Ex: ~~[illegible]~~ naadigst approberer denne vores Forretning, ligesom vi og nest at recommendere os i D. G. G. Ex. hier bevaagende ved dette aaretes Slutning underlig ønsker at D. G. G. Ex: og Gr. Familier maa begyndes og fuldende det tilstunkende og mange paa folgende i alt oftrukkelig Lyksalige tid dom underlig ønsker af.

Friderichshede 59 – 58 – 57 – 4 – 45 – 58 – 59 – 58 – 5

Familier Mand Qvinn Dotter Ledige

Friderichshede 59 – 58 – 57 – 4 – 45 – 58 – 59 – 58 – 5

Fridendelige 57 – 58 – 59 – 5

Rekrinderdungsk Relation om Colonierne i Aahl og Randbolhede

Dette er da hvad i aar er forrettet forucken og
Skielsetningen i alle Gaden udi Kvenck Bogner, som
den neer af os i 11 uggre bivaaneds, imeckens den
ancken var ved byggningerne ~~[illegible]~~ og opmaalingen
i Taadbolsack, og sicken Gunsener nu ere saa vit
ferdige, Agerne Colonisterne tilmaalte, og Agerdyrk-
ningens Redskaber nogen i stand, saa er det kungeste
og besværligste forrettet, og intet videre tilbage end
at opposte Anflingen og drive Colonisterne til arbeide samt
hvad dertil henhører,
Hvilket alt vi saaledes ~~[illegible]~~ allerunderdanigst
indstiller, og i dybeste Submission lever

Deres Kongl. Magt.

d. 25 Dec: 1761.

Pro memoria

1762 den 17de Maii reiste
jeg med Commissarierne
fra Knudstrup
1. til de 2 Engelverker
ved Sckno og Hram, som
ere opretteede af D.
Erickson. Steenene vare
det første aar meget
slette men nu forige
aar under Cassever
Testrups Direction ere
de gode.
2. Friederichs Heda af
60 familier
a. forhiinsene mest alle
i stand
b. bagfiinsene tekkede
c. hauvene bar god frugt
i fior og er samme
besat med alleslags
unge træer
d. der 40 familier som
der kom 1760 har
saaet 2 agere Rug
med 7 ff. Aringsvad
med 5 — og hauvre
med 2 ttr saaeg bogvede
6 a 8 agere
de øvrige som kom
i fior har alle faaet
noget ved Aringsvad
og opbrudt en deel
andere
e. de 40 familier har 1760
400 faaer men døde
alle af Sygdom in Jan: 1761
f. Commissarierne hold for
at det var best at hver
familie fik en 4 a 5 rd
og derfor selv kiøbte
faaer som i Rambølle
hede hvormed Colonisterne
ere best forneiet

9 Af disse Colonister som
forhen af Commissarierne
er indberettet og i Conduit
listerne erindret formeente
de at det ikke ville blive
got fören de liderligste
og u dugligste blev Casse-
rede andere til Exempel
og vidste de til visse
at da de følgende hafde
prøvet meere en Staar
vare uden Haab

1. Jacob Dittmar en lider-
lig fordrukken Tegl-
brender

2. Martin Meier, liderl
og uden alt Haab, for-
staaer en Avlingen

3. Nicolai Beissel liderl
uprøvst og har
fra først af Vært
et Skarn

4. Georg Ewig, slet og
uden Haab.

5. Johann Adam Gramlig
meget slet baade
hand og hands Kone

6 Leonh: Meyer brendte
tre hiusse af i fior
liderl. slaaer sin
Kone

Ved de øvrige finder
fuldkomen effecter en
skaffet for de Reisepen-
ge som de har faaet
haver og om de fleste
got og om de øvrige
nogenledes haab men
bemeldte 6 er uden al Haab
i hvad der giøres ved
dem

[illegible] til

Friederiks Hoj. 60 familier
forhinske største deel i Stand
dog da denne Colonie er længst
bort ligende og har mant
tilføre Grundsteene og Mül
derfra ere de ej saa
fullkommen ferdig som
ved Friederikskede

b. Laghuinskene alle opsatte
og tekkede

c. Haverne bar god frugt
i fiur og har de plantet
og deel trære som
H Cancelli Raad Steensen
har givet dem

d. disse fik først Stude og
Plove i fiur og har
9 agere opbeudt

e. de 30 familier har endnu
de 300 faaer de fik
3760 som bleve Conferenede
fra Sydommen de 30
familier skulle have
faaer

f. denne Collonie ligger i Halds
amt og har endnu ej
grendser formedelst
Cap: Kaklens uendlige
Opmaaden og derfor
er idelig Trette imellem
dem og paa grændsende

g. I denne Colonie er vel
en deel paastaaende
og u roel. folk men
gode Agerdyrkere
og Væverne dog
fanten formuden
af Commissarierne
at fulgende bleve
Conferede

1. Hendrik Rück er for-
drukken og rørsk
karl, har været
Huser ved de Kiøsel

2. Gottlieb Fitzner, Com-
mermann og elen-
dig bonde, opvigtrisk

De øvrige har fulkommen
Effecter og Redskaber for
Reisepengene ere og
til deels formuende
og har got haab om
dem men bemeldte
2 uds. old Haab.

Derfra tilbage til
Kreudstrup. dagen
derefter den 18de Maii
fra Kreudstrup

1. Reiste jeg med Commissari-
erne til det Sted, hvor
de Ville have haft at
Fried: Moosherne skulle
have bort men absolut
ikke ville men flottede byen
høire op hvor heden er slet
nu fortryder de Friederichs
Mooser det men er ej
at forandre

6 Neden for ligger Grau Moorse
af en 1/4 Mils brede og
1 Mils lange denne Grau
Moorse formente Commiss:
Var det eneste Moier
til Fried: Moosernes og
Fried: Dahlernes Opkomst
men den vil igiennem
skeres at vandet kand
løbe af om foraaret
til Hau Søen og om
Vinteren staae under
Vand vorved begge
Colonier kunde Avle

nødvendig for man formene
maaske at udskiönne vil
koste omtrent som Colonie,
hvem vi haved observeret
og skal det ikke skjönes
de at disse 2de Colonier
kand komme i Stand
hvorfra til Friederichsdahle
30 familier

a. hovedhüsene til skolestue var
færdig

b bøghüsene alle færdig
og befolkede

c Haverne vare vel alle
indhegnede og i første be-
saaede men gaf ingen
frugt sidne Jorden er
mürrig og vil første
tiid at vorden, i aar
er Haverne giödet
og saa vigt gjördet
disse fik Rüde i fire Rüter
og har opbrudt Mer 4.5
a 6 agrer

e. denne Colonie fik skulle
og havde faaet ligesaa
forige

f denne Colonie har vi
stor Mærking Jorde
men mastig skarp
Land som vil første
tiid til at ördnes
og gjördes

g. I denne Colonie er
nogle gode bönder
og Spinder, men følgende forgaaet
Conrich: at være ringt skulle, og bleve
bortjagt
St. Christophers Vesper lob borti frost, har
aldrig gjort før, har lobt om med bister
deren, men kand vel betale saadt
Reise Penge, om siden bortjagt, gjör
aldrig got her i landet.

2 Christian Dreneler en fordrukken Pachtmager, Konen er død, Reise-Pengene ilde anvent, er uden ald Haab.

3 Philip Wiech, liberlig, halt, gaver ikke lig Anledning til Klammer, og saaer lidt anskaffet for sine Reise Penge, er en skomager af Profession uden ald Haab.

4. Joh. And: Pfeifer, liberlig og i alt som forrige.

5. Vallentin Fuhrman Konen i Sydskland er nesten afsindig, bestiller intet og uden ald Haab.

De øvrige har meesten alle anskaffet det fornødne til Huusholdning og Redskaber af deres Reise Penge, men brugt Pam uden ald Haab.

Derfra til Fridericksmose 30 Familier er allene lidt mere end ½ fierding Vei ikke fra

a, Posthuusene nesten i stand, dog ei saa meget som ved Fridericksdahl

b, Baghuusene alle opreiste og tekkede.

c, Havene ere indigede, og i alt som ved Fridericksdahl.

d disse fik Stuck i fior, som er og har opbrudt hver 6 ager.

e, denne Colonie skulde og have Paar.

f, denne Colonie har en stor strekning Hede, dog noget bedre Land end de Fridericksdahler, dog vel Jorden ligge lange og amplöies, förend det kand give Brugt.

g, I denne Colonie er nogle meget gode Boncker, dog særdeles paastaaende, men følgende 2 uden ald Haab.

1 Christopher Krunt en liberlig Skomager.

2 Conrad Hall en Kröbling, paastaaende og en slet Karl.

De øvrige har anskaffet de fornødne Effecter for Reise Pengene, og haves god Haab men brugt tvende uden ald Haab.

Kom om aftenen til Clod-Möller

d 19 Mag tog Comiss: og Jeg til

1 Fridericksverk, som er et stor og anseelig Verk, hvor haves, lere torv og vand nok I ovenhand brendes 2½ stem afgangen

Derfra til Julianæ sæde, som er delt i tor
dele, den øverste deel bestaar af 6 Familier
og den nederste af 8 Familier, som ankom
afvigte Sommer.

a) Forhuusene er aller opreiste og til deels
i stand.

b) Havene har de omgravede og til deels
indigede

c) Rudene ere ei endnu anskaffede
forend de faaer Plove fordige, og de hand
greffes paa Gaden.

d) denne Colonie skulde og have Paar.

e) denne Colonie har til deels god Eiendom
og har den Fordeel for de andre, at de ere
delte i tor dele, som Commis: listede sig til
at giøre, forend de flereste ankom.

f) diste Colonister ere meget maadelige
og om deres agerdyrknings Kundskab
lidt Gaab, men i fær ere folgende
meget slette.

1 Michel Sacconleben en gl. urolig Apotheker
der skriver meget om agerdyrkning
men er gl. og fast intet hand arbeide,
saa sand er ganske udvalig.

2 Joh. Beisel en fordrukenskræder
opprørisk og aldeles intet forstaar af
agerdyrkning

Derfra til Sigten, som var en Gaard
G: K: M: lod Kiøbe for 150 r. som er 4 Tk:
siden den store Harboe Gade ligger strax
derved, der sees endnu Tudera af en
Kirke og Kirkegaard; En liden Half=
fierding Vegs derfra er Colonien.

Anstandede af 20 Familier, som
ligger paa landeveien imellem Nørsnede
og Engisvang, men Eiendomme er slet, hvor
byen er anlagt, som ei var skaat, hvis
ikke Colonierne endelig har veldet bor paa
landeveiens.

a) Forhuusene ere nesten aller i stand

b) Baghuusene opreiste og Vakkede.

c) Havene ere eller indigede og dyrkede
men ved Sigten har de nesten hvar
Familie et stk. have Plads, hvor de
har gode adskillige Prøver.

d. denne Colonie skulde have staaer, da de
har en saare stor strekning af fast en Nivel
til deres Eiendomme.
Og ved Sigten er saaet 5. agre Rug Vesk
Iver Familie, 8 agre opbrudte af hvilke
Iver Familie.
Af diste Colonister er nesten aller gode
mitagen følgende Colonist:
Johan Kuntsman, som har tilforn
været ved en anden Colonie, hand er
en grosspraler, men hand vi bestiller
det minste af agerdyrkning og om
ham er ingen Haab,
Kom derpaa om aftenen til Norbnede
overalt har Colonisterne, som dure
noget anskaffet sig
Jern beslagner Vogner
Plove med Jern beslagner.
De fleeste har en Jern Kakeloven
det nødvendige Gjuss geraad
og Sengeklæder for deres Reise Penge
saa at de, om hvilket havnes god
haab har anskaffet sig endeel,
at det begyner sig, at de og Familie
herolandet vil forblive.

Herfra hver Colling Morten til Landbolt
og derfra til Colonien

Frederikshaab af 39 reformerte
Familier

a, Forhuusene alle stand untagen
Vorsteens Pilvrer hver til fattes stem.
b, bagheusene ere aller reiste.
c, haverne ere omdigeck und steen
og bar god Frugt i fior.
d, ved Colonien har hver Familie
saaet Rug.
e, opbrudt endeel agre
f. De skulde have Raar, hvortil
hver Familie hunde nyde 4 a 5 rd.
g, Denne Colonie har temelig gode
bönder, saa at der vel findes
endeel raisoneurs, men til
største deels synes at være gode
agerdyrkere.

Wolkenberg bestaar af 26 Fami-
lier Luterske.
a, Forhuusene ligesom ved Frederiks
haab, ligeleches
b, bagheusene ere aller reiste.
c, haverne ere over alt i god stand
og bar frugt i fior, ere omdigede
d, ved Colonien har hver Familie
saaet Rug.
e opbrudt endeel agre.
f de har alt i fior faaes 4 r
hver til Raare og har en Sunft-
messig Schefer.
g, denne Colonie har temelig
gode beboere, og til deels
gode agerdyrkere untagen
1 en Pel bröker Casper Heiligenstad
er liderlig og dure aldeles intet
2, en Slagter Johannes Kempe
gantzer liderlig, og uden ald
saab.

Friderichsnaade bestaar mestre
aller af Catolske. 20 Familier.

a, Forhuusene aller i stand

b Baghuusene reiste

c, Haverne er omdigede og
i skiøn stand

d, ved Colonien har hver Familie
faaet Rug.

e, Agre opbrudte.

f. diste har Paare ligesom
de ved Molkenberg, og deris
Paare drives Ulhøbe.

g, denne Colonie er nogenledes
gode bonder untagen

1. Jacob Petri en Nævers
som ei forstaar det mindste af
agerdyrkning, er ellers
liderlig.

2 Frederick Dider en gl:
Udlevet Mand dure alderlis
intet

3. Mathias Krixbaum, som
har faaet et bruk, og efter
J. Ex: GR v Aklefelts Resolution
har Ulstaadsfr at reise ud
af landet.

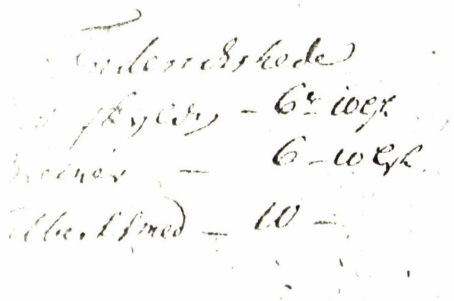

1. Friderichsreide bof. – Tor Ahelt amt
denne Colonie er den første og bedste af Eremdi
den blant finnes endnu slette bonder
denne Colonie er half Lutersk ½ Reform:
[illegible] grenser er nesten Skiadsadt.
a, tor stere og tor smaa bager ovner.
b En Smedie.
c, En Reformert Skolemester.
d, ~~fra~~ deres Faaer er dødt ~~og andre~~ af Smitsom Syge
~~[illegible]~~ 1761, men Sporsmaals
hvilke slags Faaer igien skal anskaffes.
og paa hvad Maade.
Li langst fra denne Colonie er tor smaa
Tegelverker og en prægtig Mosse af 4000 og
hvori Rand skiæres 30 à 40 tørv dyb.
2, Friderichshoi – 60 Familier i Haldsamt
denne Colonie kom nesten ½ aar sildigere
end den anden, deraf er 30 Familier
Erpaker som og er værere og Spinder
de flieste af dem er dog gode bonder
fattes og aller Lutersche.
a, 2 stere og 2 smaa bagovner.
b en tydsk ~~Præst~~ Lutersk Præst fra
Tydskland, som for 100 aarig gage
fra Tydskland kunde haves;
c denne Colonie ~~[illegible]~~ beholte mesten
deres Faar, men 30 Familier har
endnu ingen faaet,
d, Capt: Kahlen har maalet paa denne
byes ~~[illegible] 1757~~ og omliggende
stæders Gode siden 1757. men endnu
er ikke nogen skiel sadt, her er
det at Rectoren i Viborg giøre
Prætention, hvorom RC og vi ere
ofte blevne plaget, Kahlen er gl:
og fast er hand fra, det var best skiel
blev i dit huus og vi fik nem

anden Ingenieur, men Rl: har aldrig
derpaa vildet resolvere.

Frederiksdahl ~~[illegible]~~ 30 Familier Lutherske
har en stor Eiendom noch men slet
af beboerne der en 10 Familier slette
og elendige agerdyrkere.
Colonien skulde have faar
og tor bager ovner.

Frederiksmose 30 R: maaske reformerte
af Pfaltz er disse vilde Folk vilde Cornisa-
rierne have haft at de skulde bor ved
graae Mose en Riesdig Vei derfra
men de ~~[illegible]~~ rebellische hovader vilde
Oel derivt egen skade ~~[illegible]~~ bor ~~[illegible]~~ som
der alt for nær ved Frederiksdahls
Colonie, der behøver
1. at graae Mose bliver udgra-
vet og dralt mellem dem og
Frederiksdahl, 2. dennes Mose er vidt
at bedre.
2, skulde have Faar
3, tor bager ovner.

Julianae hede af 14 Familier ~~[illegible]~~
meest Lutherske, ~~disse Familier~~
~~[illegible]~~ denne Colonie har
vi faaet dealtpaa tor stæder, hvor-
over de nær var blevne rasende
Suhn de vilde bor samme. At her er
at her det præstere a, skal have Faar
Frederiksvæk
dogelvæk. b bager ovner.

Christiansfelde Wstaanlier der
har fordom staaet en byr og en
kirke har overmaade stor Eiendom
men maadelige beboere.
De fattes (a) Raaer
6 bayer ovne.

Deres Excellence
Hoi Velbaarne
Hoi Edle og Velbaarne
Hoi Edle og Velbyrdige
Herrer!

Relation om Ahl Heden d. 1 Janu: 1763.

Ved aarets ~~[illegible]~~ Slutning vilde vi herved underdanigst og ydmygst indsende vedlagde ~~[illegible]~~ Speciel Forklaring af Inspecteur Klok over Colonisterne i Ahl Heden ligesom og det for Landbolsk med første ~~[illegible]~~ skal vorde end sent; Hvorfor Deres Excellence og Hoi-Byrdende Herrer naadigst og gunstigst ~~[illegible]~~ Mælde erfare, at Colonisterne ei allene i rette Tider præcise ~~for~~ har faaet alle de Requisita som behøves til agerdyrkningen, men end og drevne til arbeide saa meget muligt og at de ey har tundet ~~[illegible]~~ besaae Jorden meere, komer af at ~~[illegible]~~ den opbrudte Hede maa først raadne, og gioris bequem, förend deri hand saaes.

Til den Ende vilde vi herved kortelig igiennemgaae hver Colonie saaledes som de in statu quo befindes:

Frederikshede 59 Familier, hvoraf den største deel ankom om Sommeren 1760 paa Heden, og nogle 1761. agerdyrkningen de har i aar aflet Rug og Hafre lidet bygg, hvorfor men som Jorden ei var raadnet nok, desuden stor Tyrke, var samt ~~[illegible]~~ kunde maadelig, derimod er der den Familier, som har aflet i aar over 36 t Pastofler og store Korr i Marken, men nu denne Mixels Dag har de med blandings giöde meget got dyrket Jorden, og deri har denne Colonie, som har Skiøn Eiendom, saaet 203 agre med 95 t Rug, hvoraf 46 t: er af deres egen afling, og desuden er opbrudt 819 agre, saa at ingen med billighed kand klage over agerdyrkningen ved denne Colonie.

2 Haugerne vare i ulignelig skiön stand af vid
Gron og ald slags Kaal, roder Rorr, bonner Pateter
Rediker, Pobal og andre saadanne Pregter i stor
mangde.

~~3 Ryr Grand og Hör~~

3 Fyr, Grand og Hör Frøe, Ryr og grand er ofte saaet,
og ald muelig flid anvent, men blesten og Kullen
ochlagger det, derimod er Hör Frøet slaget kemelig
got an, og Indbyggerne har deraf aflet noget.

4. Bygningerne ere aller Forhuusene i stand, ~~og~~ aller
baghuusene ligeleches, dog for Mangel af steen
ere nogle faar baghuuse ei mu rede, Hver Familie
har en stue, Kykken Spiselamer, Forstue, Stal og
lach, alt i stand, ~~[illegible]~~

5. Besetning Hver Familie har 2 stude til Plovene og
Een Kor, ~~Kaarene ere dode af Kopper~~ Men Kaarene ere dode af Kopper, hver Familie
har En Plov, en Harre, en beslagen Vogn, de fleeste
en Jern Lakkelovne og ald forrøchen Huusgeraad,
saa at man ved første Gyesinn kand see i deres
Huuse, hvad for en Mand, der er en god bonde,
og har i sinde at blive her, thi de har anskaffet
sig aller Ting i skiön stand, men de slette og
liderlige meget maachlig ~~og~~

6 Leve Maade og Forhold, der er den største deel
meget gode agerdyrkere men 16 st, hvoraf ~~[illegible]~~ kor ere
arresterede som delinquentes formeelst det begangne
Drab, ere meget slette Agerdyrkere, oprørische
og til deels liderlige, saa at om dem haves ingen
Haab. Af Religion ere de Lutherske og Refor-
merte og ere de første som her til landet ankom

Friderichskoi 59 Familier, deraf ankom sidst i Aaret
1760 – 38 Familier, de øvrige om Sommeren 1761
da de fik første Stuk og Kor formeelst Mangel
af Foring, og som denne Colonie ligger langst bort
[illegible] den haft sine besværligheder at faar Grund steene

som er en uboelig Skade
for deres Efterkommer Gestning

Fra

og huusene ~~i stand~~ opbygte med videre.

1 Agerdyrkningen, I de opbrudte agre blev 60 L: boghvede i foraaret saaet, men Jorden var ei raadnet ~~saa de intet afledes~~ og i denne Sommer en stor Tyrke, saa de afledes intet; Nu denne Mindes Dag har de med blandinges gjøde dørhat 40 agre og deri saaet 10 L Rug, men det er ei muuligt, at de hand afler synderlig Korn, forend den i fior og i aar opbrudte Hede raadner, der er opbrudt deruden 797 agre; denne Colonie har haft den Uheld, at bonderne ~~fra~~ ved Resen har af Vaade afbrent

2 Hangerne har været ~~[illegible]~~ skiøn stand ligesom ved Frederickiede.

3 Tyr Gran og Hør Frøe afsamer beskaffenhed, som ved Frederickiede.

4. Bygningerne er aller i stand, ligesom ved Frederickiede untagen nogle Udhuuse, som ei formedelst mangel af Muurstenne er opmuurede.

5. Besetningen og Effecter er ligesom ved Frederickiede, dog har de 300 Paar endnu conserveret.

6 Leve Maade og Forhold, den største deel af denne er meget gode beboere og Agerdyrkere, untagen 14 stk som er oprørische, lederlige og uden ald Saab. Af Religion er de Aller Lutherske.

Frederickdahl, ~~[illegible]~~ 30 Familier, deraf ankom 17 Familier sidst i aaret 1760 og resten 1761, fik første in Majo 1761 først Bude og Kiør formedelst Mangel af Øring.

1 Agerdyrkningen, denne Hede er meget skarp, deri var saaet i aar 30 L boghvede, men siden Jorden ei var raadnet, gaf ingen synderlig frugt, saa at Jorden er ompløiet for gange og saaret paa det

Jeder Hede i denne Sommer som er en ubodelig Skade for deres Ephraturers Grøstning

den hand raadner, Ihi at saar Korn deri var
uden ald Notte forend Jorden er tienlig, de har
Sybrudt 158 agre, men deriss Hede er i denne Sommer
~~af Vand~~ afbrent, som er en ubodelig skade for ~~Ef~~ Grestningen
2 Gaugerne har dog været i temelig frugtbar
stand enskiönt grunden er slet morrig bond.
3 Kyrgrand og Gor Groe, ~~ligesom~~ de tor første Sæd
er udgaaet, men hör aflen meget got.
4 Bygningerne er ligesom ved de andre Colonier
baade for og baghuuse nesten opmurede og
i stand. ligesom ved Frederichsdale.
5. Besetning og Meubler har de og aller ligesom
de ved Frederichsdale.
6. Levemaade og Forhold ~~af diste~~ af diste 30 familier
som fra begyndelsen af har været fortrædelige, ~~er~~
~~og~~ meere end den halve deel ~~dues slet intet~~, uden
ald Haab, som vi ofte have indberettet; ~~[illegible]~~
af Religion er de meest Luterske.
Frederichsmose af 30 familier, hvoraf den største
deel sidst i aaret 1760 ankom, men først
sidst in Majo 1761 fil Ehrenturer formedelst Mangel af
Koring.
1. agerdyrkningen, denne Hede er meget skarp,
og omendskiönt man har vildet, at de skulde etablere
dem paa et andet stæd nær ved den store Graae
Mose, var de dog ei ~~med~~ nutenmed det onde eller ~~gode~~ onde dertil
at overtale, men paastod, at maatte de ei bor der,
hvor de nu ~~er~~ bor vilde de gaar ud af landet igien,
saa at Jorden er af samme beskaffenhed som ved
Frederichsdahl, og ch 30 s bogsvede, som deri ~~[illegible]~~ Jorden
fremmelig blev saaet, har ei vildet synderlig gror, siden Jorden ikke
var raadnet, de har opploiet, og igien omploiet
147 agre
2 Gaugerne har ~~[illegible]~~ givet meget god frugt
endskiönt Jorden er skarp
3 ved Kyrgrand og Gor Groe har det været af samme
[illegible] som ved Frederichsdahl.

4. Bygningerne ere aller i stand untagen 6 Familier, hvis huuse denne Sommer ovenfor gange af Vaade ere afbrente.

5. Besetning og Meubler har de aller untagen de Sex Familier, som ved Ildebrand denne afvigte Sommer mistede nesten det de eiede, untagen deres Ehreaturer, som vare i Marken.

6 Levemaade og Forhold; De fleeste af dem untagen 8 ere gode agerdyrkere, men meget paastaaende, og havnes om dem temmelig got haab ~~om dem~~, de ere mesten aller Reformerte af Religion.

Christiansdede 20 Familier, ~~[illegible]~~ 8 af dem ankom sidst i aaret 1760, de øvrige 1761.

1. agerdyrkning, de har aflet i aar skikkelig Rug men bogsveden gik bort af Syrke, de har saaet 78 agre med 25 t Rug, hvoraf 15 t: er af deres egen Aufling, desuden har de opbrudt 200 agre, deres store derved saa kaldede Harboe hede, er denne Sommer af Vaade afbrent, som er en ubodelig skade for Gressning til deres Ehreaturer.

2 Haverne har været i god stand, og aflet en stor deel Tartöfler.

3. Fyrgrand og Gör Fröe har de og faaet, men er afsamme beskaffenhed, som ved de andre Colonier.

4. Bygningerne ere aller fordige baade Fee og baghuuse.

5 Besetning og Meubler har de i skiønstand ligesom ved Anderidiede

6 Levemaade og Forhold, Ved denne Colonie er allerne for meget slette Colonister, om de andre havnes meget got haab.

Juliana Hede, ~~er deelt i~~ 14 Familier er deelt i for deele, 8 paa det ene og 6 paa det andet sted, de ankom der forst sidst i Januar 1761.

Agerdyrkningen angaaende

1. Formaalet de har maatte giøre deres Havner i stand og omdige [illegible], samt hielpe med Kleds arbeidet ved deres huuse, fik de forste Bude ~~afrigte~~ ~~sidst i denne Colonie~~ afrigte angaaende, hvor=med de har omploiet 10 ager.

2 ~~[illegible]~~ Haverne har været nogenledes i stand, siden Jorden vi er raadnet, lighaledes har §

3 ~~[illegible]~~ Fyr, Graad og Hor Frøer ei vildet-gror, siden Jorden endnu er ubeqvem

4. Bygningerne ere aller nesten i stand og

5 Besetning ~~er~~ med Meubler har de aller samen

6 Levemaade og Forhold, af denne Colonie er allerne tre Familier, som dure noget, de andre ere uden ald Haab:

Enkelig er der en Papir Mager og bogbinder nauuli Mægen, som har faaet sin Vaanings Huuse i denne Colonie opsatt og nu arbeides paa at faar en Papir Møller i stand; Manden har vel noget til beste ~~[illegible]~~ men derhos noget stor prælende, hvor=vit hand samme kand bringe ~~i stand~~ til Fuldkommenhed, lærer Bieken, dog er Rædet i gaaen til slig en Papir Møller noget begyndt, hvilken Plads Mr ~~[illegible]~~ Elling til Seil ~~[illegible]~~ dertil har skienket.

#

Jeg er hans ofte begiert at de udvielige maatte bortjøges [illegible] [illegible] brevlegt

Af denne Korte Efterretning vilde Deres Excellence
og Forbydende Herrer naadigst og gunstigst erfare
dette Sex Coloniers beskaffenhed; At de vi er
komen videre, med deres agerdyrkeren kand vi med en god Samvit-
tighed forsikre, er ikke vores skyld da vi hverken har sparet
Reiser, Erkostninger Arbeide og Umage, ~~da det dog ligger 14 Miile~~
~~fra os~~ ligesom og at alle Ting ~~[illegible]~~
efter de os gifne ordres uphelklig er Exequeret og anskaffet
~~og~~ omendskiønt vi tilligs har maattet oppasse
vore Embeder og bivaane den største deel af
Sommeren, med Skiel Setningen som er et besværlig arbeide, er dog
ikke det minste blevne forsømt, at Endeel
af Colonisterne er slette agerdyrkere og lederlig
er ikke os at Alleregrets, da vi ei vidste af deres komme her til
Landet, eller har antaget dem ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ At de bor i store byer, var ~~[illegible]~~
os imod og efter ~~[illegible]~~ Colonisternes egen ansøg-
ning, ~~som~~ alle: blevne approberet. Saa at vi forsaabe,
at intet paa vores Side har manglet, dog er det
vist, at det uomgiengelig behøves ~~at~~ nu ~~[illegible]~~
Ober Inspecteur, ~~[illegible]~~ som kand bor i Nærværelsen
af Colonisterne ~~og [illegible]~~ og daglig kunde drive dem til Arbeide, da
det er os, som ~~[illegible]~~ bor 14
Miile fra dem ~~og naar vi er fra værende~~
~~[illegible]~~ fast umuelig at udholde
de ideligs Reiser ~~12 a 14 Miile [illegible]~~ og desuden
ligger ~~[illegible]~~ Colonierne paa en distance af fere
Miile skilt fra hver andre, saa at naar vi er fra
værende, er ~~[illegible]~~ Colonisterne ledeles forsømmelige og dovne;
~~[illegible]~~ Nest at recommendere os i Deres Excellence og
Forbydende Herrers Naade og bevaggenhed forblivere vi
med største Submission og Veneration

Deres Excellence
og Forbydende Herrers

[illegible] d. 31 Dec 1762

Jeg vi have ofte begiert at de udvelige maatte bortjages [illegible]

Mecklenberg, af 26 Luterske Familier
1 2 og 3 Pest ligesom ved Tredendemaade
4 agerdyrkning, ~~de har~~ Hver Familie har godt og saant
12 a 16 Sk Rug, som tegner sig got, har og opbrudt
endeel agre.
5 Hangerne har været i skikkelig god stand med alle slags
Krugter
6. Levemaade og Forhold, den tredie Part af disse beboere
er slette agerdyrkere og fast ingen Gaab om at de giør
got, men de øvrige er flittige og god agerdyrkere
de har haft Qvægsygen og har haft den lykke med
deres Ehurer at 36 Rude og 10 Kiør har gaaen Sydomen
igiennem, saa at 18 Kiør og 16 Stude er allene bort-
dode, hvad for Ehurer de dertil har brugt sees af
indlagde Inspecteur Troems Relation.
Sallet paa Colonisterne saa vel i Lisl som
Randbolhede er følgende.
Af indlagde Relation paa Engelverkeltvaa i Asl=
Goden fees at der er afvigte Domer ~~[illegible]~~ erforderligt 468/m brente
og 112/m ubrente steen til Skilderomer.

I almindelig kund man om denne Etablissement giöre følgende anmerkninger:

1. At de slettester ~~af disse 300~~ agerdyrkere af disse 300 Familier af Sydsche Colonister har været meget uartige, men da Commissarierne fik allernaadigst Pilladelse, at naar Colonisterne saaledes forsaae sig, at det ~~[illegible]~~ fortiente Slaveriet, maatte de efter en kort ~~[illegible]~~ over dem holden Forhör uden Forespørsel sette dem i Thuf karen efter Forseelsens beskaffenhed paa nogen Tid, og da tvende ved Thiodeslæshed afbrente Een hech, Een anden afbrente sit huus af Thiödeslæshed, en anden tyrannisk medhandlede sin Kone, blev hensadt nogle Uger i Thuf karen, ere de og andre sidden bleven meget rolige og artige, og saa vit man kand erfare, gaaer nogen af ~~dem~~ Colonisterne bort, bliver det de slette, som ei forstaaer Auflingens Drift, og da Ungdommen daglig opvoxer kand de ledige Bæder af dem igien besettes, thi de gode agerdyrkere og formuende har anskaffet sig Jern Kukkelovne, beslagne Vogne og gode meubler, ~~saa~~ dyrker Jorden af ald Magt, saa man ei skulde formode, at de skulde forlade deres Bæder,

2. At de omliggende bönder har profiteret af denne Etablissement, og virkelig ere bedre i stand, end forrige Colonisterne der ankom, saa at hvad Hans Magt derpaa ~~[illegible]~~ allernaadigst har anvent er altsamen blevet i landet, og Hans Magt egne Undersaatter derved profiteret.

3. Af de Rem Kirkesognes, som ere skielsadt, er ei een eneste bonde, som ~~[illegible]~~ klager, og tilstaaer, at naar andre Gecks skeersame ret, har de intet derved tabt; tvertimod en stor deel bonder giör daglig ansøgning om Gedernes opmaaling, siden den eene byr ved Hevd nu ofte fornærmer den anden, men den største kunde er ei allerne at ~~[illegible]~~ slig opmaaling koster Hans Magt endeel men end og at de dertil anordnede Commissarier maa være Folk, som ere upartiske og ikke tøre trengende, men forstaaer Gedernes beskaffenhed

~~[illegible]~~ og efter Eed og Pligt søger baade bonden
Conservation, saa og at Hans Magt. nyder den Hede,
som Hans Magst. med billighed kand tilkomme, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
~~i [illegible], blevet og [illegible] at udholde dette besværlige arbeide, og~~
~~[illegible] Forslagning, saa bliver det vanskelig~~
~~at [illegible] de dertil [illegible], [illegible]~~
~~[illegible]~~ kand vorde allernaadigst [illegible].

4. Er det ~~[illegible]~~ stor Skade, at Colonierne bestaaer af store
byer, og følgelig stor og vidløftig Eiendom til hver
bye, hvilket Commissarierne sadte sig imod af ald
Magt, men da Colonisterne haarden med det gode
eller onde var at overtale til at beboe smaa byer
af 3 a 4 gaarde, siden de vare vante i Tydskland
til at bo i store byer, alt saa bønhørte Hans Magst.
allerm: Colonisternes Ansøgning, men da huusene
uden stor bekostning kiøb efter anden kand
flöttes, saa er det at formode, at Colonisterne
selv, naar de har Jorden forst i stand hvor de
boe, selv flötter huusene paa de udørkede platter,
og lader derved End efter anden opbygges.

5. Er der over 300 Danske Familier af Hans
Magst. Gods saa vel i ~~[illegible]~~ Odense som Coldingh=
hus amt af Huusmænd og Inderster, ~~[illegible]~~
har lade sig antegner at vil imodtage andre
udørkede Gaarde, naar de allerer kunde nyde
Huuse, Redskaber, besætning, og øde og sæde korn
i et par aar, men forend Godsene ere op=
maalte og ~~[illegible]~~ skiellsadte, ~~[illegible]~~ viser
Erfaringen, at det er saare vanskeligt retskaf=
fen at etablere slige Folk, der uden maate
er der og udsøges saadanne habile Huusmænd,
som forstod agerdyrkningen til gaards og vare
arbeidsomme og flittige og en for gamle

6 Sikke der i Gederne over alt finches Porre skier, ia og mange Steder god leer, saa naar Muursteene forud brenches, kunde huusene med halv bekostning herefter og byges af Grund mur, dog ei meere end 2 a 4 gaarde paa hver stod hvorved og den store og besværlige Kiørsel kunde spares, og i tiknes langde være fast uforgiengelig for beboerne.

7 Det er en utrolig stor Ochleggelse for Gederne at bøuchrne paa de agre, som ligger langst fra Byen betienes sig af aske Pørf, hvorved ei allene Jacken i bond og grund ruineris, men end og mange Heder af Vaade afbrender, som i dette Somer i nærværelsen ved alle Jacken er skeet, hvorved Gressningen bortgaar, og ei i de første Kyvi aar er at redressere; følgelig burde slige Pørf at brenck til aske og dermed gode agrene under Straf af Slaveriet forbydes;

Gregs Svaghed til faar til at gode
en bedre art Jacken

8
17
11
10
5
25
16
25
117
9
126

117
Korp 13
Raadsk 12
142

1610
142
1468

734/45 – 14

734/45 – 14

734/122 – 2

734/122 – 2

134 – 1 – 4
131 – 1 – 14
2 5 – 2

734/122

Raadbol Gede

~~Frederiksmaade, 20 Catolske Familier ankom i Januarii 1761 og Gedes~~ Tre Colonier

De 86 der værende Familier vilde ei paa nogen Maade imodtage Gederne til beboelse, endelig resolverede de til og fik alg. Sælachelse at bor paa Raadbol Gede, og der ankom en Majo 1761.

Frederiksmaade af 20 Catolske Familier

1. Bygnerne Por og bag huusene aller i stand ved aller tre Colonier dog fattes endnu nogle broder til Skilderomer i udhuusene bygningerne er ellers ligesom i Ahl Gedes.

2. Besætning og Effecter har de ligesom i Ahl Gedes.

3. Ryr Gran og Gör Pror har de saaet, men de første bor slags Sad er ved Kul og Eerke bortgaaet men Gor Pröre tegner sig got, og givet god afgrode.

~~Dette~~ Dette er eens ved alle Tre Colonier

4. ~~Auflingen~~ Agerdyrkningen. Colonien har i aar kunst haft maadelig ~~to~~ formen delst den sterke Pyrke, saa at enhver allene aflet 12 a 16 sk Rug og 8 a 12 sk bogvede, og nu afvigte Martini er saaet af hver Colonier 16 a 20 sk Rug i giödet Jord, som tegner sig got;

5. Hangerne var i denne Domer i skiön stand med alle slags Grøntere og Tobak; af Sep. skiep: Pateter er der den Familier, som haver auflet over 20 t.

6. Levemaade og Forhold, af diste 20 ~~Fa~~ Catolske Familier er der 8 Familier, som ere meget slette; De ere meget paastaaende paa deres Religion, og omandskiönt den Catolske Pater komer ofte til dem fra Fridericia, saa ere de dog ei fornöiede i besynderlighed Qvinderne, fordi de ei daglig kand höre Messe, dog kunde de faae en Skolehold der blev de fornöiede;

Frederiksraab — 39 Familier aller Reformerte.

1, 2, 3 Post ligesom ved Frederiksmaade

4, Agerdyrkningen, diste Folk ere meget arbeidsomer, men bogvede har ei lykkedes i aar; de har dette aar giödet og saaet hver Familier 1½ a 2 t Rug.

5 Hangerne har været de allerbeste ved aller Colonierne og saaledes at man neppe kande forestiller sig at saa= ster overflodighed af have grøntere kande gror i Gedes

6 Levemaade de ere aller untagen Sep. meget gode agerdyrk ere man meget paastaaende

Med Colonisterne i Jylland har det afvigte aar haft
følgende beskaffenhed, da Commissarierne ved Colonister-
nis ankomst ~~ved~~ undersøgte hvad de vidste af Agerdyrkning
forfaat ~~ved~~ de endeel ubeqvemme til Agerdyrkning og strax anholte om
deres Reduction, men efter ordre maatte antage
og prøve dem, og da de nu paa tredie aar hafde
forsøgt og prøvet ~~dem~~ Colonisterne ved Gedernes optrekning
og Agerdyrkning ~~paa Gedern~~ udi den skarpeste og
sandigste Egn, saa erfarede ~~[illegible]~~, at nesten den halve Deel
~~[illegible]~~ af diste fremede, ~~som~~ vare deels Gand-
werksfolk og Dagleiere deels dissenteurs fra armeerne ~~[illegible]~~
som ikke ~~vare~~ vare beqvemme til Agerdyrkning, ei heller
~~dat de~~ tilforn ikke hafde lagt haand paa Plovene og nu ikke ~~[illegible]~~
kunde lære det, og da ~~[illegible]~~ diste bleve af ald magt
drevne til Arbeids, og der var nu bleven fred
i Syskland, ~~bad de om at dimiteris~~ ligesom og
endeel ~~hafde stort fik nu~~ hafde stor Longsel til
at hiemreise, ~~[illegible]~~ bad de om at dimiteris
Til den Ende ~~bad~~ proponerede Commissarierne ~~at~~ siden byg-
ningerne ei vare større indrettede end det
huus de tvende Familier ~~hafde~~ da hafde, ~~var~~
~~ei maare end~~ kunde Een Familie ~~kunde~~ naar Jorden kom i brug nogen
behelpe sig med,
saa blev allernaadigst En Reduction tilladt,
og samme af Commissarierne ~~[illegible]~~ i Hans Excell:
H: Kammer Herre Mogens Rosenerants Deputered
for de Kongl: Finances ~~[illegible]~~ hands overværelse foran-
staltet med ald optænkelig precaution, at de beste
blev udsøgte og saa meget muuligt forblev, og de slette d: 18 aug: a:c:
og følgende Dage afleverede til de tilbageblivende deres besætning
og Redskaber og med Pass ~~afreiste~~ af landet.
den allerminste uorden og blev da ~~tilbage~~ Gaardene giort til heel gaarde
nemlig i steden for 300 halv gaarde blev ~~[illegible]~~
150 heel gaarde ~~til~~ med ligesaa mange Familier, og er der
nu i Ajl Herrn 463 ~~Sieler~~ og i Randbol Herr
191 i alt 654 Sieler

Da nu de tilbageblivende Colonister saaledes hver
har faaet ~~[illegible]~~ kvende store havre og alt
det Jord som tor Familier tilforn har opbrudt, ~~og [illegible]~~
~~[illegible]~~ giødet og saaet, og den største deel af dem ere gode
agerdyrkere og har løst til at blive her, følgelig
skulde man saabe, at de ~~[illegible]~~ bringer Eiendommen i
stand, siden det de havde saaet ~~har~~ i aar har givet god afgrøde
af Rug og boghvede, ca end og ved Frederichsrede lidet byg og
Havre; i besynderlighed har de aflet en stor Mængde Pateter
og Gave Sager, ca der er den Familie, der har aflet
~~[illegible]~~ fra 10 til 30 tønder Pateter, som de ~~[illegible]~~ bruger deels
til Føden, deels til at fede deres Ehreaturer, deels
selger ~~[illegible]~~ tilligemed Mid Kaal, Røder og Roer
~~[illegible]~~ med videre, som de ~~[illegible]~~ afsætter i Viborg, Colding
~~og~~ Fridericia og andre Kiøbstæder hvor de kiører til Porses med deres Stude
og med Fordvel kand afsætte samme, da de har faaet
for en skiepper Pateter 20 a 22 ß. Disse Pydske giør
og Fallenskab ~~[illegible]~~ med de Danske bonder, ~~[illegible]~~ da
de Danske skaffer Jord og giødt og de Tydske planter
Pateterne til salg, og er det merkelig, at ~~[illegible]~~
i det jord hvor der ~~[illegible]~~ plantes
Pateter og ~~[illegible]~~ skrafter saaes Rug
hvor det ~~[illegible]~~ saare skiøn ~~[illegible]~~ Rug, saa at disse Pateter
ere af større Vigtighed end man vel har kundet ~~[illegible]~~ for-
stille sig, ca i dyre Piker kand skaffe ~~[illegible]~~ mange
Mennisker livets ophold; Saaledes har nu hver
Familie 4 stude, 2 Kiør, endeel Faar, Plov, Harre, ~~[illegible]~~
Vogn og alt hvad til en gaards besætning behøver,
Havrerne ere i ypperlig stand, hvoraf de deels kand
have Føden selv, deels til deres Ehreaturer
ca end og selge endeel, de fleeste Colonier
har i aar faaet ~~[illegible]~~ hver Familie 3 a 5 t Rug i
~~[illegible]~~ god raadnet og giødet Jord, derimod er
der 3 Colonier hvor Jorden er murred og faare

skarp, hvor Jorden vil have langere Tid at raadne
og der vil det koste meere Arbeide og besværing
end ved de andre 6 Colonier, ~~[illegible]~~
[illegible] Colonier hvor Jorden er saa slet en stor Mose, hvor de i tørre somere
kand gresse deris Ehreaturer, og i fald samme blev
igiennemgravet med Rencker, siden Mosen har afløb
kunde det giver en anseelig Mængde Hør, men som
Mosen er fast en Mil lang, saa er det ei saa
let en Sag at ~~[illegible]~~ faae
denne store Mose udgravet;

Fridericia Doi mager Fabrique har fra 1 Jan 1763 til Jan 1764 forfærdiget 120 ß
sars de nime, 69 ß Schalong 44 ß Klos 6 ß Barcan 32 ß multum
i alt 271 ß: — Har stedse haft 10 Væve i gang, og med 8 Væver
Svenner, 2 Væver Drenge, 6 Drenge som spoler; Derforuden
250 a 260 Spinders, som har spundet for Fabriquen selv 1996 ℔:
og for Vasserfalds Fabrique 883 ℔ i alt 2879 ℔ og i fald Vasserfalds
Uld var Komen for Mangel af Skibs Erlighed, hafde der været
100 Spinders; Men som ihr ved Fabr. er Vaser baade solt og ferdige
for meere end 3000 ℔, som Pengene ere onde at faae incasseede og Directeurerne ℔ og d: samt d: S: og M
som har hvele lasten med Fabriquens Fortsættelse, siden
Ded: forudens ihm har indskiöt nesten 1000 ℔, og meere vil
og eller som kand eller giöre større Indskud, saa i fald der ei
kand findes Expedient til Vaserens afsættelse strax, er det
umueligt at bemt. Direct: kand udholde Forskudet, hvilket
dog saa meget meere var at önske, som denne Fabrique er med
minst behostning i Standsadt, og over 300 Menniskeer deraf har
leve bröd; ia i fald man vidste debit kunde
her havies over 500 Spinders; En Klæde Fabrique der byen
er og oprettet af Mr. Hoffman fra Kiøbn, men som i ved bringes

Friedericks-Haab

Paa Randbälle yede Coldinghüus Amt Schlags yeered Waarbasse og Randbälle Vogn

20 gaarde hver Gaard bestaaende af 8 fag Vaanings og 8 fag Lade yuuß bindings Verk ~~[illegible]~~ klinet og tekket med Lyng som nu behoes af fölgende Colonister

Waarbaj	2	Tonne agne
Schmiede	3	Tonne
Hoff	2	
Pölg	2	
Ortman	3	
Diringer	2	
Spengel	3	
Kaffe	3	
Bachmann	3	
Kats	1	
Bocker	5	
Kempf	7	
Dorste	1/2	

Friedrichsnaade
Paa ogbeskes til denne
Byen 11 Hoale agne

Ds öfrige er beredt –

Friederichs Ha

Colonistens Navn fødested Religion og Cordnitte	Kone Børn og Folde				Besetning			Redskab som Colonisten har betalt			Har af Hvede og Bredet			Udsæd	
	Kone	Børn		Folde	Stud	Kør	Faar	Vog	Pl	Harer	Ager			Rug	Byg
		Dren Pige	Pige	Karle	Pige						ah	ah			
											lang				
											ah	ah			
											Bred				
No 1 K. N. Lea Pfalds, Reformert og god Agerdyrkere	1	3	2	1	4	2	9	1	1	1	9	11		3	1
No 2 N. N. Lea Erpack, lutterskt, en Væver af Profession model Agerdyrkere	1	2	4	1	4	2	7	1	1	1	7	5		2½	1

Haab

Udsaart Dekretafregtsaar					Indavdet i aar.					Reise Penge		Forfleg	
Aug	Byg	Hav	Bog	Pete	A	B	H	Bs	Pat	Faut	tilgende	Penge 1765	
3	1	½	2	½	15	5	4	7	40	50	–	–	½
2½	1	–	2	½	13	4	3	6	30	40	–	10	– ligeledes

Annotationer

1. Bygningerne angaaende

a) siden Lyng Tekning er skeet ved en
trepreneurs og dermed hastedes paa det
Colonisterne som laa i Riøbsterne
desto snarere kunde komme i Hinsøerne
saa befindes nu at Tagene ej ere
tette, ~~og~~ da man dog hafde
Ventet, som sædvanligt at naar Lyngen hafde
lagt et p. Aars tid, tagene hafde
bleven tete, svulket dog ikke forme-
delst den store Storm der falder i den flaaer hedd er paafulgt;
til den Ende vil samme nok tiden
med Halm de ~~eller~~ Bygningerne
eller boskadiges

2, Jordens Exering ang: da siden disse 3de Col:
vel er omskiftte fra de omliggende
Byer, men ikke ~~fra~~ den mer Byer fra de andre Colonier
saa vil tilkommende Aar Egendommen
op maales, og en hver Bye tildeles
sin an Part af Jorden da man for
meener, at en hver Gaard faar 3 Td
Tk, hvortil behøves et Stor Stk Egendom
i Hedeen.

og saaledes videre med flere
Anmerkninger efter Omstan-
dighederne ved hver Colonie

Annotationer
over de 3 Colonier
i Randbolgede

1. Opmaalingen og Tordens Taxering angaaende

Vil er den saa store distance hvor disse tre Colonier er beliggende, omskiellent fra de omliggende byer, men ikke den naar Colonist byer fra den anden, Men da det ikke er muuligt at taxere Eiendomen forend den største deel af Grænsen omkring Colonierne er dyrket, saa formeenes, at Vi i denne tilstunende Sommer vil tage Verkedomeren og Sinnes Mænd med os og skiller byerne fra hvor andre, at enhver byer kand vide sin Eiendom; derimod vil Pilkomende Vaar 1766 naar Eiendomen er skielsadt i Slag-borgaret, i Randbolgede, til hvor byer opmaa-les, kort hvor Situationen samt taxeret i Hattelen hvilket formeenes kand skee

2 Bygningerne angaaende

Da lyng Pekningen er skaat ved Entrepreneur, og derimod hafsedes paa det Colonisterne som laar i Kiøbstæderne desto snarere kunde komme Gunsten, saa befindes nu, at Pagner ni vil bleve tette, som man dog hafde ventet som sædvanligt, at naar lyngen hafde lagt et par aars tid, tagene hafde bleevet tette, hvilket dog er formeenlst den store Storm, der falder i den Flukke hek er paa fult, hvorved Sommeret og Lofterne med tiden tager skade; Til den Ende vil disse Gaarde endelig med tiden tekkes med Salm, saa bygningerne vilkes be-

Beskadiget, men da Bekostningen vil blive alt for stor om samme ~~paa~~ lang halm til disse 43 gaarde skulde anskaffes, det uden ~~der~~ vilde blive alt for stor last ~~til~~ paa Kongens Cassa om samme paa nye for H: K: te Regning skulde tekkes med straar, og ~~alt~~ Ringen er dog uomgiengelig fornoden, alt saa formeenes at enhver Colonist selv efter haanden skulde tilkiøbe sig Sag, og naar Huuset var ferdig tekket derfor nyde 10 Rd betalt for hver Huus, naar det var tekket med tag og i stand, det øvrige maatte hand selv ~~betale~~ anskaffe og betale, hvorom nærmere ordre forventes;

Colonisterne ved umuelig om egen Bekostning samme forrette

Her vil spørges: siden Col: faar tilstrekkelig foreneen og desuden som sees af Tabellen afler en deel Kreeg, om halmen ej burdte anvendes med paa denne Tekning

#

Ja forevent hvor ~~g~~ staar vil anføres Grad Kirkerne og Skolene ~~[illegible]~~ at opbygge samt Gaarden at forflotte angaar, som vedfølgende saavel General som Special beregning omformelder, da man er underdanigst derom udbede os Resolution ~~[illegible]~~ denne Maaneds Udgang, da Entrepreneurerne maa i tide anskaffe sig Handverkerfolk, ~~[illegible]~~ forskrivende Sommer og Kiøbe Gesse, ellers er det umueligt at samme i aar kand vorde ferdig, som dog hoinødvendig behøvis, ellers vil det hele Verk komme i Confusion.

Slutningen af brevet

Naadige Herre! Da vi saaledes udi dette Verk
uden belöning eller noget for de mangfoldige Reiser
Behostninger udi 5 aar tilig forunden vore Embeder
har arbeidet, saa ~~[illegible]~~ fordriste vi os
underdanigst at bede, at vi maa være D: Ex: naadigst
recomenderet, hvortil ieg Dredeman har saa meget,
meere Aarsag at anholde, som ~~ieg~~ Gen: L: Dirat:
haver henvist mig til ~~[illegible]~~ dit L: Rentkam:
at ieg ~~[illegible]~~ som Proviant Forvalter der ~~[illegible]~~
fra afvigte Nyr aar ~~[illegible]~~ skal ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ söge min Lön, til den Ende vil ieg udbede
mig D: Ex: naadige Forhielpning, paa det ieg ikke
med Kone og born skal lide Nod; Vi forbl:

Vær saa god og forandre nu
hvad de selv synes

1191 – 5 – 9
831 – 1 – 6

De 4 Skolesoldeniers Ehrenhuiser ~~[illegible]~~ 4 Kiør og 16 Faur – 80 – 4 – 4

Skolehuiseur, som endnu skal bygges No – 420

Kirklegnings Penger No – –

Sædkornet – No – – –

Reise Penger No i alt men i aar betaldt

Engel Verket i aar – – –

Ein Brond ved Friderichskiærkl, Præsd No ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

Begge Kirkerne, hvorom overslag er indsent koster 3000r draf den i aar – 1500.

28 gaarde nemlig 22 fra Fr more Fdahl og 6 fra Christiandrede a 112r – 3136. – ~~[illegible]~~

Derfra afgaar det Kommer, som er fort 224 – 2912
til Papirs Mollen

Extract af de os udsatte den 3 begiærede Spørsmaal dato: Hr Directeurer von Stambölle og Asse-burg til Commiss Besvaring hvor at forfatte:

Ad 1. Underdanig Erklæring

Hermed følger det begiærede Inventarium tilligemed under 3die Post omforklarede General Specification og den Specification som 4de Post ommelder ang.de Colonisternes Børns Betalinger med Mundere. —

Det Inventarium hvorudi specifice, ved ting, som ved vore Colonie forefindes og som Kongl Regning er anskaffet og ej udkomne egentl. Befatningens anførte, hvorhen: Brand Redskab, bestemmende i Hans Contoir eller Cour, Blokke og Tønder, Spande etc: Haandsprøiter, Compas, Copie bog, Material bog, Spandehæfter, Brand Redskab, hvilket altsammen og hvad eller deraf findes fragaae som 70 stk Brand Spande og 7 dito Hjelmer, da Colonisterne først fik slig Redskab blev besynderl. observeret indført.

2 Requirerer Skrönlebens
Guitering for en Kon
som hannen er leve,
ved Ved Juliane Hede
saag

3 Een General Specifi,
cation over alle
Colonister i een hver
Colonie for sig med
forklaring, over hvor,
mange Creatürer
der til en hver,
tid efter anden
er indkiöbt, samt hvad
der af den grasserende
Qvægsyge etc: er
bortdöd, og andet
i det Sted igien an,
skaffet og endelig
hvormange af hver
Sort en hver Colonist
til denne tid Vindes
har til Inventarium
Ved sin Guard

4 Ækker at Vidder

hvormange af Colo-
nisternes börn der har
faaet Reisepenge og
om der endnu ved
Coloniernes ere ledige
Personer, og i fald
saa er, om nogen
af dem har faaet
Reisepenge udbetalt

5 Dsker Forklaring hvor-
leder følgende Fourage
til Colonisterne udi
Randbölle hede er for-
deelt, nemlig: efter
Quitering af 29 Xbr
1761, Rungsalm 307 læs
24 lb 5 ß a læs 30 lb
og efter quitering
af 31 ejusdem ligele
der Rungsalm 288 læs
12 ß a læs 30 lb, efter
Quitering af 29 Martij
1763 hör 82 læs 8 lb 2 ß
a læs 30 lb og Halm
311 læs 16 lb 8 ß a 24 lb

Sind af Forrestaaende Post om
meldte Fourage nemlig efter Qui-
tering af 29de Decbr 1761
Halm = 9234 lb 5 ß
og efter Quitering af 31te
Ejusdem ..... 8640, 12.
Item efter Quitering af
29 Martij 1763 ..... 7480, 8.
Halm = 25355 lb 9 ß
og Höe 2468 lb 2 ß, er udleveret
til Colonisterne paa Randbölle hede
nemlig til 46 Beboere og Schäferen
som er ach er 47 til hvem Be-
boere 539 lb: 7 32/47 ß: Halm og 52 lb:
8 10/47 ß: Höe.

Saaledes underdanig bekvaret
af Anderichsnaade den
30te Aug: 1764.

[signature]

Saaledes extraheret af de ov under 28 July
tilsendte Antegnelser. Fried: d. 14 Aug: 1764

[signature] [signature]

Summarische Tabel über diese Colonien Liefland Anno 1769.

№	Colonien	Pferd	Löwer	Ochsen	Kälber	Schafe	Stück	Kühe	Kalbe	Haar	Wagne	Pflug	Harke	Rucken 1769: Rog	Hafr	Gerste	Buchw.	Erbse	Saaet Rog 1769	Saaet Erbse 1769
1.	Friedrichstoi	19	19	29	25	4 —	81 —	43	27	335	32	31	33½	386.	75½	6.	71	412	9 d.	44
2.	Friedrichsgrade	20	27	16	36	19	57	56	43	310	56	57	58	340	93	70½	70½	665	76 3/8	53
3.	Friedrichsthal Colonie	1	1	1	2	2	3	2	1	24	1	1	1	6	2	4	1½	12	4 5/8	9
4.	Neuendal Colonie	1	1	4 —	4 —	2	4	2	2	70	1	1	1	2	4 —	2	1	4 —	3	50
5.	Gr. Friedrichsthal	4	4	8	7	5	3	12	1	56	4	4	4	20	13½	5½	24	4½	9 3/8	9
6.	Gr. Friedrichsmose	4	4	6	4	4 —	12	9	5	54	4	4	4	20½	8½	1	5	11	9½	10
7.	Neu Friedrichsmose	4	5	3	9	6	11	15	1	90	6	6	6	67	28	13	20	13	21	11
8.	Mittau Friedrichsmose	3	3	6	4	2	7	5	1	29	3	3	3	14½	9	5½	2	1	7 1/8	23
9.	Neu Friedrichsmose	2	2	2.	2	1	4	4	1	29	2	2	2	14	4½	12	8	1	4	8
10.	Gr. Friedrichsdal	2	2	2	2	1 —	4	2	1	27	2	2	2	18	9	4	2	6½	3 7/8	13
11.	Mittau Friedrichsdal	2	2	2	2	1 —	4	4	1	26	2	2	2	20	10.	3½	8	9	5	16
12.	Neu Friedrichsdal	1	1	1	2	1 —	4	2	1	15	1	1	1	9	3½	3	4	1½	3 1/2	7
13.	Christianstoi	4	4	5	4	1	5	3	1	20	3	3	3	24	3½	4	3	2	7 3/8	1
14.	Friedrichswalde Colonie	1	1	2	2	1	4 —	2	1	8 —	1	1	1	8	4 —	4 —	1	4 —	2	4
15.	Neu Juliandtsode	4	4	5	6	2	7 —	10	1	61	6	6	5	44	10½	9½	10	24	15	4
16.	Gr. Juliandtsode	4	3	5	3	2	7	3	4 —	17	3	3	2	6½	7½	½	3	4 —	3	4
17.	Christianstode	10.	9	7	12	6 —	10	7	4 —	109	5	5	5	53¾	11½	2½	13	7½	10 3/4	21
	Summa Summarum	94 Pferd	97 Löwer	123 Ochsen	110 Kühe	48 Schafe	219 Stücke	196 Küh	66 Kälber	1200 Haar	134 Wagne	133 Pflug	135½ Harke	1053¾ Rog	734 Hafr	206½ Gerste	447 Buchw.	1176 Erbse	252 Saaet Rog	287 Saaet Erbse

At ny har besvaret [illegible] maget [illegible] af 6 oct a p. forend nu kommer [illegible], at [illegible] Spaadom [illegible] anfører, at naar [illegible] Colon [illegible] fik fornage vilde de gaar bort, ~~[illegible]~~ er alt for visse blevne opfylt, thi af 150 Familier Sydske Familier gik nesten 100 Familier bort [illegible] oct og Nov: saa at vi maatte selge de bortgaaendes Ehrenturer først i Nov:, og besette samme igien med danske, som fik Vaarsprihed for alle Skatter, Sienders etc: Gaarden med Vogn harre og Plov og 50 Rd. til besætning, saa at Colonie Væsenet nu er nogendeles i stand igien saaledes at Geden Fridericiskoi 16 gode Sydske Familier med fuld besætning og en Sydsk Kolonistes [illegible] de øvrige 14 gaarde dyrkar [illegible] Gunstfacker til sine børn, og naar de gifte dem er der af det solte Fr. vera deponent 700 Rd. til 14 Familier [illegible] Reise Penge og besæt nemlig 50 Rd. til Værd., Agerdyrkning i god stand og Colonien skulle [illegible] Fridericiskirne, som ligger mit imellem Fr. hoi og Fr. Hede og nu er indviet er en stamk ansvelig grundmuret Lerke med tor Racker stole. Derved ligger

tor Gaarde, som bebores af danske der forstaar Sydsk og har en brond af 36 al dyb.

Fridericiskede 30 gaarde hvorudi er 28 Sydske Familier og en reformert og Lutersk Præst med fuldes besæt samt 8 Hunsdk. nemlig en ~~[illegible]~~ Lut og Ref: Skolemester samt en Smed, Agerdyrk. er i skeen stand;

Ved Konkuuset en Gaard bebores af en Dansk i god stand.

Ved Fridericisdahl 4 gaarde } ~~[illegible]~~ bebores af 8 danske i god stand.
Ved Fridericismore 4 gaarde }

over Fridericismore 5 gaarde som er ne langt fra voer bebores af 4 danske og en Sydsk.

Midel Fridericismore: ~~[illegible]~~ 3 gaarde er paa den anden side grøne mose, 3 danske

Neder Fridericismore ved Fr. Hede 2 ~~[illegible]~~ gaarde, 2 danske

Ved Molaenberg 2 gaarde 5 Hunsdk. Danske
Nye Molaenberg 2 gaarde som er flottet [illegible] Sydsk [illegible] gaarde
[illegible] 6 [illegible] gaarde [illegible] 5 Sydsk [illegible] gaarde

[illegible]

over Friderichsdahl 2 gaarde vnd Hesselskoven ter dansker

Middel Friderichsdahl 2 gaarde vnd Kragelund en sydsker kryger og en dansk.

Neder Fridsdahl 1 vnd Kragelund en dansk.

Christianskoi 3 gaarde og 1 huusmand haldet til forn Bedhoi ni laast fra Clod Moler, dansker

Neder Julianæ 3 gaarde 2 dansker og 2 sydsker den nuer Peder Lundorn over F. mose.

Over Julianæ Gede 3 gaarde dansker.

Friderichsvern 1 gaard som er den dansker Engelmanster forhen Stenrøgel

Friderichsmose og Friderisdahl 4 g: og 5 gaarde ligger nærmest belæilig til Thorning Sogn, thi Lauinholt, Sangel og flere Gaarde ligger Thorning Sogn og folgelig disse og, derudem er der en stor Mose hvilken bruuelte gaarde og Kragelund Kirke, saa at

Middel F. mose 3 gaarde, Neder Friderichsmose

Over F: dahl 3 Neder Friderichsdahl 2, Christianskoi eller Bedhoi 3 gaarde at huus aller til Kragelund.

Grad Julianæ Gade angaar, da siden Neder Julianæ Gade 4 gaarde stoder til Engeswang grund, som ligger i Kragelund Sogn, saa hand samer vnd til Kragelund henliggende thrimod ligger over Julianæ Gede som er 2 gaarde og at huus hand ni til Kragelund Sogn henliggende som ligger 1½ Miil derfra, men bor henliggende til Bording som er kunde ¼ Mi derfra.

Friderichsvern en gaard ligger strax vnd Bording Kirke og mere end 1½ Miil fra Kragelund folgelig bor samer til Bording K: henlagger.

Christianskede

Christianskede 4 dansker gaard Mænd og 5 huusmænd
Lovager 1 gaard en dansk og vil ligger en Kirkeholder
paa egen Ahost

Fr. Mæd 4 gaarde 3 sydsker
2 sulver og
5 huusmænd

Pro Memoria! Haus de Hofmann No 3 1771

angaaende de Sydske Colonier i Gederne.

1. Afgaaer, som ligger 13 Miile sydfra i Aalders Silkeborg amter, haabe vaar 3 Miile lang og fra 2 Miile bred, har aldrig havt Mangel af Vand, Skjøndt paa samme er bygt for 2 Colonier og 2 Smaae; bebaar del saabe af Sydske Familier, som paa dyb Grund, og saabe Distancen er nu dyrkede; Mik paa haabe ligger nu disse, som H: Kongen har bygt, og bestaar i følgende:

1 Friderichsdal	20 gaarde	3 Frederiksminde	2 gaarde
2 Friderichsdal	30 gaarde	4 Kirkehuset	8 gaarde
4 Colon: i alt ved Afgaaben			53 Gaarde

2. Skygge Gade nu halv Miil fra Afgaaben, imellem Kalkbierg og Clod Mollen, er 1/2 Miil lang og 2 Miils bred, huer og er ihn bebaaede Rosa Dalehl gaaer Mosen, hvor Kongl: Vejen gaaer i en Bataille blaa Kaaben paa thiem haabe blaa Kirsk bygt 20 gaarde paa 2 Colonier, som nu siden fik flyttet: 20 gaarde, og beliggender saaledes nu paa thenne haabe til 10 Colonier nemlig:

1 Gamel Friderichsdahl	4 gaarde	6 Over Friderichsdahl	2 gaarde
2 gamel Friderichsmose	4 gaarde	7 Neder Friderichsdahl	1 gaard.
3 Over Friderichsmose	3 gaarde	8 Medel Friderichsdahl	2 gaarde
4 Neder Friderichsmose	2 gaarde	9 over Christiansdal	2 gaarde
5 Medel Friderichsmose	3 gaarde	10 Neder Christiansdal	2 gaarde

10 Colonier i Skygge haaben af — — — 27 Gaarde.

3. Engisvang haabe hvor halv Miil derfra — 3 Colonier

Over Juliane haab	4 gaarde
2 Neder Julebro haab	3 gaarde
3 Frederiksvang	1 gaard
Engisvang Gade	8 Gaarde.

4. Sigtet Gade, som grander sig derfra

hvor Colonie af 5 gaard mueud og 5 Boels Mand	10 Gaarde
Er saa paa en Distance af 7 Miiles Laugt opbygt	Suma 98 Gaarde.

2 3/4 Dette sker nu i dette dette forte Aar 1779 norad Vabert, } med Ligelen samler imellem liggende af nu dyrket. }

5. Randbol haab ligger i Coldengrunds Amt 5 Miils fjerne, er 3 Miils Laug og 1 1/2 Miil bred, nu sker haab derraf er halv skaaben og Kong, dette eneste som norad Vabyest, maae blandt dette i dirigaer, der skiemtes andre liggende af 2 dyrker; Der er nu 4 Colonier

1 Friderichsraade	6 gaardmaend	8 Boelsmaend
2 Frederichshaab	14 gaarde	4 Boels Mand.
3 gamel Mollenberg	2 gaardmaend	3 Boelsmaend.
4 nye Mollenberg	2 gaardmaend	1 Boelsmaend

4 Colonier Er paa i Randbol Gade — — — 35 Gaarde

Suma i alle haabene — — 133 Gaarde

Er paa i Gederne 21 Colonier af 133 Familier og 572 Siele.

Hofmann, Hans

Som de 2de Kongelig Allernaadigst anordnede Commissarier, angaaende de fra Tyskland indkomne Pfalsiske Colonisters Etablisement udi Alheeden i Jylland, Justitz-Raad de Hoffman til Schierrildgaard, samt Proviantz-Forvalter udi Fridericia, Cancellie-Raad Diechmann haver forlanget 10 par Forspands Høste og 60 Bönder Vogne, som kunde Befordre forneefne Allereede indkomne Colonister og Veres Aggevörknings Reedskaber, med hvad de ellers maatte Eje, igiennem Coldinghuus og Silcheborg Amter ind i Heeden til de for Dennem anviste Pladser, Saa bliver udi Hands Maj.ts Höye Nafn, vedkommende Amtsforvaltere og Regimentsskrivere hermed anbefalet, at de paa bemelte Commissariers Requisition, strapen besörger anskaffet frie befordringskab af 10 par Forspands Høste og 60 Bespente Bönder Vogne til bemelte Tydske Folkes befordring fra Fridericia og ind udi Alheeden til de Steder hvor de sig skal needsætte.

Rente Cammeret den 26de April Ao 1760.

Hands Kongelig Maj.ts til Danmark og Norge pp. Deputerede for Financerne og Tilforordnede udi Cammer Collegio

Plefeldt Rosenerandt Mc Rasballe

Mund Warens Paul Heltzen Hasslens Aderner

Pass

For de Pfalsiske Colonister paa 10 par Forspands Høste og 60 Bönder Vogne fra Fridericia til Alheeden.

F. Ebbuer

Dan zu der völligen Besetzung der Jütländischen Colonien annoch 6 Familien erfodert, und selbige von dortigen Commissariate von hier aus ohnlängst requiriret worden, und dan die auf angefügter Designation dazu aus ersehen, daß Sie des Endes nach Jütland abreisen sollen; als werden die hohen Herren Beamte, wie auch Magisträte und Obrigkeiten, wo diese Leuthe des bedürffenden Fuhrwerks halber sich etwa melden werden, hierdurch geziehmend ersuchet selbigen mit 12 Wagens von einem Orthe zu den andern beförderlich zu seyn.

Die eigendliche Beschaffenheit der Familien ist aus angefügter Tabelle zu ersehen, wornach die Fuhren so wohl als Nacht Quartier eingerichtet werden können. Schleswig den 7ten Novbr: 1761.

Astwitz

Designation der Colonisten Familien welche aus dem Amte Flensburg nach Jütland reisen sollen	Familien			Einzelne Personen	
	Männer	Weiber	Kinder	Männl.	Weibl.
N: Haase	1	1	2	–	–
Friderich Becker	1	1	3	–	–
Balthasar Busch	1	1	4	–	–
Ferdinand Untzel	1	1	–	–	–
Rosina Ernsten	–	1	4	–	–
deren Mutter Amüllern	–	–	–	–	1
Sua:	4	5	13	–	1

Diese Leute sind zum Transport ihrer Kinder und Mobilien 12. Wagen benöthiget.